

☞ **18 Mayıs 2012**
Akmescit - Kırım ☞

İçindekiler

Yeni Döneme Girerken.....	1
Türkiyedeki İnançlı Tayançımız.....	2
Genel Merkezimiz, Şubelerimiz, Temsilciliklerimiz ile Kırım Vakfı ve Emel Kırım Vakfı İstişare Toplantısı.....	5
Kırım Türkleri Medeniyet Ve Yardımlaşuv Cemiyeti Umumiy Merkezi ve Şubeleriniñ İstişare Toplaşuvu Netice Beyannamesi.....	6
Kırım'da Muhteşem Hidrellez.....	6
Dr. Ahmed İhsan Kırmılı'nın Adı Anavatanında Ebedileşiyor.....	7
Kaytarma Ansamblı'nın 55. Kuruluş Yıldönümü.....	7
Qırımtatar Halqınıñ Birinci Qurultayına Bir Nazar.....	8
Genel Merkez'de Yeni Görev Dağılımı.....	10
Devlet Bakanı Ali Babacan'ın Kırım Ziyareti.....	10
Kırım Tatar Milli Marşı'nın Değiştirilmesi Hususunda Türkiye'deki Kırım Tatar Gençlerinin Bildirisi.....	11
Kırım Tatar Sorunu AKPM'de Gündeme Getiriliyor.....	12
Noman Çelebicihan Akyar'da Anıldı.....	13
Kırım Tatar Sürgününün Bilançosunu Yansıtan Resmi Belgeler Sergileniyor.....	14
Aynı Gökyüzü Altında.....	15
Londra'da "Kırım Sürgünü" Sergisi Açıldı.....	15
Grigorenko Akmescit'te Anıldı.....	16
Kırımoglu TRT'de.....	18
Hansaray'da Hanlık Belgeleri Tanıtıldı.....	18
Noman Çelebicihan Ankara'da Anıldı.....	19
Hansaray'da El yazması Kur'an, Tefsir ve Hadisler Sergisi Açıldı.....	20
Dr. Ahmed İhsan Kırmılı Edebiyat Qonqursı Qaideleri.....	21
1 ders: Merhaba.....	22
Qırımtatar halq ağız yaratıcılığında.....	24
İlk Kırım Tatar Sinema Filmi.....	26
Ankara'da Rüstem Memet Rüzgarı.....	27
Cemil Karikov ve Asiye Sale Hamamönü Kabakçı Konağı'nda.....	28
Afize Kasara'nın Sesinden Kırım Tatar İlahileri.....	28
Türkiye'de Yaşayan Bir Kırım Tatarı'nın Kırım'daki İlk Sergisi.....	29
Genel Merkez Mavi Kapak Topluyor.....	29
Aksaray'da Hidrellez.....	30
Yalta'da Kırım Tatar Etnografya Merkezi Açıldı.....	31
Kırım Tatar Nakışları Bayanlar İçin Yeni Bir Meslek Oldu.....	32
Derneğimiz Yayınları.....	33

KIRIM BÜLTENİ

Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneğinin yayın organıdır.
Üç ayda bir yayımlanır, ücretsiz dağıtılır.

Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği

Genel Merkezi adına sahibi
Tuncer KALKAY

Yazı İşleri Müdürü

Nail AY TAR

Kapak Fotoğrafları : Lenyara ABİBULLAYEVA
Timur BERK

Yayın Kurulu Başkanı

Namık Kemal BAYAR

Editör

Oya Deniz ÇONGAR

Tasarım - Baskı : EPAMAT Basın Yayın Promosyon San. Tic. Ltd. Şti.

İvedik OSB, Merkez Sanayi Sitesi 538. Sk. No: 35 Yenimahalle / ANKARA • Tel: (0312) 394 48 63 Fax: (0312) 394 48 65 www.epamat.com.tr

Yazışma Adresi : Meşrutiyet Caddesi No:20/14, 06440 Kızılay / ANKARA Tel: (0312) 419 4749 • Faks: (0312) 419 4751

Web Sitesi: <http://www.kirimderneği.org.tr> • **E-posta:** genelmerkez@kirimderneği.org.tr ; info@kirimderneği.org.tr

Kırım Bülteni, Kırım Vakfının maddî destekleriyle yayımlanmaktadır. Derneğimiz kamu yararına çalışan dernekler statüsündedir.

Bağışlarınız için Hesap Numarası : Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği, DENİZBANK Ankara-Yenişehir Şubesi Şube Kodu:3800,
Türk Lirası Hesap No:4431700-351, ABD Doları Hesap No:4431700-352, IBAN: TR680013400000443170000001

Yeni Döneme Girerken

Bakanlar Kurulu Kararı ile kamu yararına çalışan dernekler statüsünde olan ve Türkiye genelinde yirmiden fazla şubesi ile faaliyet gösteren Derneğimiz, Vatan Kırım'a yönelik çalışmaların her zaman merkezinde kalabilmiştir. Gerek teşkilatlanma gerekse faaliyet açısından Vatan Kırım dışındaki en önemli kuruluşlardan biri olan Derneğimizin bu duruma gelmesinde Merhum Genel Başkanımız Dr. Ahmed İhsan Kırımlı'nın çok büyük emeği bulunmaktadır. 1955 yılında Ankara'da kurulmuş olan Derneğimizin 1989 yılında çok şubeli bir Genel Merkez haline dönüştürülmesi ve 1993 yılında Bakanlar Kurulu Kararı ile "Kamu Yararına Çalışan Dernekler" statüsüne alınması ile yapılan binlerce faaliyet, Dr. Ahmed İhsan Kırımlı'nın yaklaşık 25 yıla varan Genel Başkanlık dönemine aittir.

Kırımlı'nın Derneğimiz çalışmalarına fiilen başladığı dönemdeki idealist çalışma arkadaşlarından müteşekkil ekip yirmi beş yıllık dönemde genişleyerek kurumsallık yönünde çok büyük kazanımlar elde etmiştir. Merhum Genel Başkanımızın karizmatik kişiliğinden ve siyasi tecrübesinden kaynaklanan liderlik pozisyonunu tekrarlamak ya da ileriye taşımak pek kolay olmadığı gibi gerçekçi de değildir. Bununla birlikte Merhum Genel Başkanımız ile birlikte Derneğimizde yaratılan kurumsallık kapsamında oluşturulan yapı ile çalışmalarımızın daha da ileriye götürülmesi zorunludur. Kaldı ki, son 3-4 yıllık dönemde yapılan çalışmalar da bu yönde olup, her yıl yapılan ellinin üzerinde faaliyet, birlikte çalışma ve paylaşmanın ürünü olarak ortaya çıkmıştır. Bültenlerimizin sayfalarında da yer alan bu faaliyetlerin her biri gerek hacim gerekse muhteva yönünden de çok büyük öneme sahiptir.

Önümüzdeki dönemlerde de, Derneğimiz çalışmaları kişi ya da kişilere dayalı yapıdan ziyade, kurumsallığa odaklanmış, birlikte çalışma ve karar verme kültürü ile istişare edilmiş, sorumlulukları idrak edilmiş, yenilenebilirliği ile sürdürülebilirliği de sağlanmış, sürekli üretime ve yaratıcılığa bağlı bir ekip anlayışı ile devam ettirilecektir. Bu anlayış yalnızca Yönetim Kurulları ile sınırlı kalmayıp Dernek üyeliğine kadar bütün oluşumlarda hakim olacaktır. Unvanlar kişiye özel kalmayacak, görev dağılımı olarak belirlenecek, her bir görev de sorumluluğunun gerektirdiği şekilde ifa edilecektir.

Yapılan ve yapılacak çalışmalar "Şube Başkanlıkları ile İstişare Toplantıları"ndan önce her teşkilatın kendi içinde de sürekli istişareden geçirecektir.

Büyük bir bütünün ayrılmaz bir parçası olmanın verdiği güçle; Genel Merkezimiz, Şubelerimiz, Temsilciliklerimiz ve diğer organlarımız ile yapacağımız çalışmalarda "Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği" ya da tüzüğümüzdeki kısa adı ile "Kırım Derneği" en iyi şekilde temsil edilecektir.

TÜRKİYEDEKİ İŞANÇLI TAYANÇIMIZ

Eski Turizm ve Tanıtma Bakanlarından ve Balıkesir milletvekillerinden, Türkiye'deki Kırım Tatar muhacretinin lideri Genel Başkanımız Dr. Ahmed İhsan Kırmılı 11 Aralık 2011 tarihinde Ankara'da vefat etti.

Bundan tamam eki yıl evelsi avgust ayında Qırım Adile Nazirliğinde qayd olungañ NENKECAN kadın-kızlar klubımız keçken zaman zarfında bayağı işlerni yapıp yetiştirdi. Bir 2011 senesi içinde eki halqara konferentsiya keçirdik. Şulardan birincisi Şefika Gaspıralı muarrirliğindeki ilk kadın mecmuası "Alem-i Nisvan" neşir etilmesiniñ 105 yıllığı şerefine klubımızniñ neşir organı ve klubımızniñ adinen aynı

olğan mecmuamızniñ birinci sanını taqdim ettik.

Qırımtatar tilinde lâtin urufatında çıqqan mecmuamız, teessür ki, Qırımda körmegen qoltutuv ve yardımını diasporada aldı ve bu al bugün de devam etmekte. Dergimizge yardım qollunu uzatqan Anqara'daki Genel Merkez, Bursa, İstanbul, Kocaeli dernekleri, Ameriqadan Husniye Kızıltuğ, Rüstem Borluca, İbrahim Özdenoğlu, Türkiyeden Necmettin Mahir Altuğ ve daa onlarnen semetdeşlerimizniñ destekleri sayesinde mecmuamız bugün ayaqta, hem inşalla daa çoq yıllar neşir etileceğine umüdimiz büyük.

Eger şu seneniñ yanvar ayında Qırım Türkleri Kültür Yardımlaşuv ve Medeniyet Derneği Umumiyy

Merkezini İstanbul Şubesini reisi Celâl İçtenin daveti sayesinde 7 gün devamında İstanbul'da bulunup, mecmuamızı tanıtmak, bir çok Qırımtatar aydınlarından konuşmak bahtına nail olğan olsa, mayıs ayının birinci yarısını kene Türkiye'de geçirdik.

Anqara'daki Umumiy Merkezni ve Aqsaray'daki faal qardaşımız Mesut Erişni daveti ile Gebze, Aqsaray-Hamidiye, Qonya, Balıkesir, Bandırma ve Anqara'daki Qırımtatar Derneklerinde bulunup hem mecmua hem de kulubumuz için gayet faydalı görüşmelerde bulunduk.

Qadınlar klübü ve qadın mecmuasının yolbaşçısı olaraq şunu memnuniyetle kaydetmek ister edim ki kadınlar başqan olğan derneklerde hem faaliyet, hem tertip nizam bambaşqa. Şimdilik Türkiye'de tek eki yerde-Gebze ve Balıkesir Derneklerinde Kadınlar reis olarak seçildi. Gebze'de Şerife Oraç, Balıkesir'de Figen Seymen.

Teessür ki, Şerife hanımnen şahsen tanışmaq fırsatı olmadı. Qabahat kendimizde, künevelden haber etmedik sadece Aqsarayğa keterken yolda toqtap selâmlaşayık dedik. Şerife hanımın ömür arqadaşı Recep beynin dernek faaliyeti hakkındaki hikâyesi, İsmail Gaspıralı adına parqqa ziyaretimiz ve internetten aldığım malümatlar Gebze derneginin gayet aktiv olğanından delâlet bere. Meni ziyade hayrette qaldırğanı şu oldu ki Şerife hanım kendisi Qırımtatar olmayıp milletimiz, medeniyetimiz ve tarihimize buniñ qadar büyük saygı kostere. İleride bu aliyenap qadından mitlaqa korüşmek ve onin hakkında ayrıca yazmaq ister edim.

Balıkesir derneginin reisi Figen hanımın da bu vazifege seçilgeni daa çok olmasada, endi bayağı işler yapıp yetiştirdi. Qonuştığım bir çok insanlar söylegenine kore

derneknı ğayrıdan canlandırdı. Onin yanındaki bilhassa Yıldız Erdiniz kibi pek aktiv kadınlar Balıkesir'deki semetdeşlerimizge Qırımtatar tamirlarını unutmamaq, umumen Qırım için bir çok işleri yapmaq maqsadındalar.

Dernekte körüşüvimiz Türkiye'de büyük bir saygınen qayd oluğan Analar küni arfesinde geçirilirken dernek reisi Figen Seymen toplantıdaki bütün kadınlarğa çereplerde güllegen melevşeler hediye etip, samimiy hayırladı. Bu ğayet heyecandırıcı bir vaqia oldu.

Seferimizni ilk künlerini Anqara civarındaki Aqsaray şeerine baqqan Hamidiye köyünde, daa doğrusı şu köynin ileri insanlarından olğan Mesut Erişni evinde geçirdim. Musafirçelikleri için Mesutbey, ömür arqadaşı Melek hanım ve anasına teşekkür bildirmemni, borcum dep bilem. Qöy kadınlarını evinde toplağan Mesut Eriş mecmuamız, Qırım ve Qırımtatarların bugünkü vaziyeti haqqında hikâye etip, neşirimizge qoltutmağa çağırdı.

Koyde her sene geçirilgen Hıdırlız bayramı bu yıl ğayet geniş ve tantanalı surette teşkil etildi. Koyde bir dernek bar eken. Koynin ealisi yüzge yüz faiz Qırımtatarlardan ibaret, bir maallesi resmen "Bağçasaray", o bir maallesi "Qırım" olarak kaydetilgen.. Mezarlığı "Bağçasaray" adını, camilerinden biri "Qırım" adını taşığan ve Qırımın bir parçasını temsil etken koynin potentsiyalı pek büyük. Çalışmağa istegen yaşlar da az degil.

Mesut Eriş ile birlikte Qonya Qırımtatar Deneginde oldıq. Körüşüvimiz ğayet qısqa olğanından dernek faaliyetinen ve azalarından yakından tanışmağa imkân qalmadı. Bularni dernek reisi Fikret Seyfi Qaçar bir kaç cümleden ifade etti.

Kez dünyanı kor Qonyanı degenleri kibi boyle bir mu-barek yerde bulunıp da Mevlâna'nıñ aziz qabirini ziyaret etmemek büyük yanlış olurdu. Hem şahsen meni muzeyde pek büyük bir sürpriz beklemekte edi. Bütün dünya ölkelerinden binlenden, daa dogrusı milyonlarden insan ziyaret etken, Türkiye'de en çoq ziyaret etilgen Topkapı, Aya Sofiya, İzmir'deki Efes'ten soñ dör-tünci yerde turğan bu muzeynin direktörü Yusuf Benli, bizge rehberlik yapqan muzey hadimi Necdet Demir-qaya Qırımtatarları olğanı , muzeydeki degerlikler onıñ tarafından temiz ana tilimde tarif etilkeni oyle bir eye-canlı ve unutulmaz daqqalar , gurur duyğusu bağışladı ki ifade etmek için sözler aciz!

Mademki Balıkesir derneğinen körüşecek ekenmiz oña mesafece maña ise qalben yaqın Bandırma Qırımtatar Derneği'ndeki arqadaşlarımı da yoqlamaq istedim. Allahnın iradesinen oyle dogru keldi ki aynı o künü dernek şeerde "Medeniyetler Buluşması Sergisi"ne ilk sefer davet etilip onda Qırımtatar Medeniyeti, urbası, yemeklerini taqdim etmekte edi. Şeerge Genel Merkezniñ faal qadınlarından biri Necla Qalqay ile barıp ekimizge de boyle bir emiyetli tedbirge iştirak etmege kısmet oldi. Serginiñ Qırımtatar Medeniyetine ait koşesini Bandırma civarındaki Orhaniye koyüniñ ileri qadın-qızları Betül Özbek, Zekiye Okbay, Seher Özbek ve digerleri evlerindeki sandıqlarda bir asırdan ziyade vaqıttan berli köz bebegi kibi saqlağan, Qırım'dan kelgen işlemeler, eşyalarnen yaratıldılar. Qadınlar pişirgen qatmerli köbete ise sayılı daqqalar içinde aşaldı.

Seferimizniñ sonunda kene Anqara'ğa qayıp, başta paytahtın civarında Gölbaşı-Ballıkpınar köyü Qırımtatar Derneği'nin faallerinen körüştik. Körüşüvden soñ Qırım, milliy meselemiz, mecmuaniñ kelecekke planları mevzusındaki laqırdı Genel Merkez Reisi Tuncer Qalqayniñ ana-babasınıñ evinde sofrası başında devam etti. Yüz yıl evelsi Vatan hasretligi ve büyük sevgi ile tam yurtta taşlap keldiği evlerge benzetip kurulğan bu ev sanki Qırımniñ bir parçası edi.

Genel Merkezniñ ofisinde teşkilatlandırılğan körüşüv mevzusu kene evelki subetler mevzusının devamı oldi. Türkiyede yaşağan qardaşlarımız yegane bir maqsad – Qırım ve halkımız için faydalı hareket yapmaqnı tüşüneler. Bu haqta Genel Merkezniñ yolbaşçıları Tuncer Qalqay, Mükremin Şahin, Oya Deniz Çongar ile saatlarden qonuştığımız vaqıtta ayıldı.

Genel Merkezniñ faaliyetini ayrıca bir memnunlik-nen kayd etmek isterdim. Dernekte ğayret kostergen insanlarnıñ episi belli bir yerde çalışaraq hiç birisi bu yerden maaş almay, aksine çokusu işlerge kendi ceplerinden para masraf eteler.

Gizlemege ne hacet Türkiye'deki bir sıra derneklerniñ faaliyeti sadece yılda bir kere Tepreç, Qırım Gecesi ve ya da Çibörek aqşamı kibi eğlenceli tedbirlerden sınırlana. Bazılarında ise reisten başka asla hiç kimse yok ya da bir kaç adamdan ibaret olup şu tedbirleri bile keçirmey. Etraflarındaki insanlarnıñ, tatar koylerinin potentsiyalı, hazinesinden faydalanılmay. Oseyatqan ve endi tolusunen assimilatsiyağa oğrayatqan nesilge keçmiş, tarihi, medeniyeti ve en mühimi tilini unutturmamaq oğrunda aslında hiç bir iş yapılmay.

Genel Merkezniñ ise tek bir keçken 2011 senesi faaliyetiniñ esabatı bir kaç saifeden ibaret olup, şu cumleden Hamamönü Qabaqçı Qonağında teşkil ettigi "Edebiyat Aqşamları", sanatçılarnen icadiy körüşüvleri rıq tolu salonda keçer. Yaşlarğa milliy oyun, balalarga ana tili kurslarına istenken keceler. Şunu da büyük minnetdarlıq ile qaydetmekni borcum dep sayam: Keçken sene Genel Merkezniñ maddiy destegi sayesinde Qırım'da ilk kere "Ayneni" CD ve yır metinleri ile bala resimlerinden ibaret cıyıntıq, "Nenkecan" mecmuasınıñ bir sanı neşir etildi. Bu neşirlerniñ dünya yüzü kormesini Aqmescit'teki "Yeşil Ada" restoranında 200'den ziyade insanı toplağan Genel Merkez büyük bir bayramğa çevirebildi. Ahmed İhsan Qırımlı adına gençler arasında edebiyat yarışı ise yaşlarda edebiyatqa, ana tiline sevgi ve hurmet aşlaycağı şubesizdir. İşte, yapmağa istegen çare, imkân qıdır, istemegen ise mañaçq.

On künlük ziyaretim şahsen men, tabiyki hem klubımız hem mecmuamız ve zannımca körüştiğimiz dernekler için de pek faydalı ketçi. Bizim için, Türkiye'de Qırımni kalbinde yaşağan işançlı arqamız bir daa iqrar olmaq, Türkiye'deki semetdeşlerimiz için ise umüt etem ki Qırımğa zarur olğanlarını sezmektir.

Zera BEKİROVA

NENKECAN mecmuasınıñ baş muariri

Genel Merkezimiz, Şubelerimiz, Temsilciliklerimiz ile Kırım Vakfı ve Emel Kırım Vakfı İstişare Toplantısı

Derneğimiz 2011 yılı faaliyetlerini değerlendirmek, 2012 yılı faaliyetlerini görüşmek ve bu faaliyetlerin ileriye yönelik etkilerini belirlemek üzere 13 ile 15 Nisan tarihleri arasında Ankara'da Genel Merkezimiz, Şubelerimiz, Temsilciliklerimiz, Kırım Vakfı ve Emel Kırım Vakfı yöneticilerinin katıldığı bir istişare toplantısı yapıldı.

Açılış konuşmasını Genel Başkanımız Tuncer Kalkay'ın yaptığı toplantının birinci bölümünde Şube Başkanlıklarımızın faaliyetlerinin değerlendirilmesi yapıldı. Katılımcıların kendilerini tanıtmalarının ardından Gebze Şube Başkanımız Şerife Orak, Ceyhan Şube Başkanımız İsmail Taymaz, Aksaray Şube Başkanımız Ahmet Tura, Kocaeli Şubemiz Yönetim Kurulu Üyesi Maksut Bolluk, Bandırma Şubemiz Yönetim Kurulu Üyesi Aykut Özbek, Konya Şube Başkanımız Fikret Seyfi Kaçar, Gölbaşı-Ballıkpınar Şube Başkanımız Rifat Baybörü, Yalova Şube Başkanımız Zeki Ertürk, Çorlu Şube Başkanımız İsmail Tonguç, Tekirdağ Şubemiz Yönetim Kurulu Üyesi Hasan Erge, Konya-İlgın Şubemiz Başkan Yardımcısı Feridun Akçura ile Nevşehir Temsilcimiz Hacı Mehmet Şahin ve Ordu Temsilcimiz Recep Azaklı görüş ve düşüncelerini belirterek 2011 yılı faaliyet raporlarını sundular. Konuşmalarda öne çıkan dilin önemi ve yapılan faaliyetlerin sonuçlarının mutlaka Vatan Kırım'a yönelik olması gerektiği idi. Daha sonra Genel Merkez Gençlik Komisyonu Başkanımız Fethi Kurtiy Şahin kendi çalışmalarını ve Gençlik Komisyonunun 2012 için hedeflediklerini anlatan bir konuşma yaptı. Toplantımıza misafir olarak katılan Bursa Kırım Türkleri Derneği Başkanı Adnan Süyen ise Kırım'dan okumak için bugüne kadar Türkiye'ye 17 yıl içerisinde 485 öğrenci geldiğini ve hepsinin Türkçe'yi Bursa'da öğrendiklerini belirterek bunun öneminden söz etti. Türkiye'de çıkan dergilerin sayısının mutlaka artırılması gerektiğini söyleyerek özellikle QHA' na yapılacak desteğin önemini ifade etti. Ayrıca Nenkecan'ın Türkiye'de daha iyi tanıtılması için özel bir kampanya yapılması gerektiğini söyledi.

Toplantının ikinci bölümü Gönen Şube Başkanımız Sami Özcan ve Balıkesir Şube Başkanımız Figen Seymen' in şubelerinin faaliyet raporlarını sunmaları ile başladı. Kırım Vakfı Başkanı Murtaza Esenkali' in teş-

kilatlanmanın öneminden söz eden konuşmasının ardından Bilkent Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Hakan Kırımlı söz alarak Kırım Tatar Diasporası'nın öneminden ve yapılacak her türlü faaliyetin mutlaka Kırım'a yönlendirilmesi gerektiğinden bahsetti. Daha sonra Genel Merkezimizin yıl içerisinde yaptığı faaliyetler ve ileriye dönük projelerimizin tanıtımı Genel Sekreterimiz Oya Deniz Çongar tarafından yapıldı. Gençlik Komisyonu üyemiz Hale KalkayNenkecan dergisini tanıtarak abone olmanın öneminden söz etti. Ardından KTMM Türkiye temsilcisi Zafer Karatay Kırım Tatar Milli Meclisi'nin faaliyetlerini anlattığı konuşmasında Kırım için çalışmanın para değil inanç meselesi olduğundan söz ederek kişilerin kendileri için değil Allah rızası için çalışması gerektiğini belirtti. Genel Merkez Genel Başkan Yardımcımız Namık Kemal Bayar ise "Strateji Belgesi-2017" ile ilgili bugüne kadar yapılanları anlatıp bu belgenin önemine vurgu yaptı.

Toplantının son gününde Genel Merkez ve Şubeleri'nin faaliyetlerini mutlak bir koordinasyon için de yapmalarının öneminden söz edilen konuşmaların ardından genel bir görüş alışverişinde bulunuldu. Son olarak yapılan konuşmalarda da daha çok bahar döneminde ve yaz aylarında yapılacak faaliyetler üzerinde duruldu. Konuşmalar sonrasında ortak istişarelerle bir sonuç bildirgesi hazırlandı.

QIRIM TÜRKLERİ MEDENİYET VE YARDIMLAŞUV CEMİYETİ UMUMİY MERKEZİ VE ŞUBELERİNİN İSTİŞARE TOPLAŞUVU NETİCE BEYANNAMESİ

Qırım Türkleri Medeniyet ve Yardımlaşuv Cemiyeti Umumiy Merkezi ve Şubeleri ile Kırım Vakfı ve Emel Kırım Vakfı 13-15 Nisan 2012 tarihinde Anqarada toplanaraq şu qararlarını aldılar:

1. Qırım Cemiyeti Umumiy Merkezi ve Şubeleri Qırım Tatar Milliy Qurultayı ve Qırım Tatar Milliy Meclisinin prensipleri ve qararları boyunca milliy meselemizge hizmet etmege devam etecektir.
2. Qırım Tatar medeniyetiniñ ğayrıdan tiklenüvü, ana tilimizin, milliy örf ve adetlerimiznin yaşamasına bağıdır. Bu sebepten Qırım Cemiyeti, ana tilimiz ve milliy örf ve adetlerimiznen medeniyetimizge ait bütün baylığımızın korçalanması ve yaşatılması yolunda bütün imkânlarını seferber etecektir.
3. Qırım Ahali Cumhuriyetinin 100. Quruluş Yılına bağı olaraq milliy meselemizge yol çizecek Strateji-2017 Belgisi Qırım Cemiyeti bütün şubelerinen bu Belgide yer alacaq ususlar boyunca faaliyetlerini ötkerecektir.
4. Strateji-2017 Belgisi, Qırım Cemiyeti ve Şubelerinin, vatan Qırımğa ve diasporağa ve buralarda yaşağan Qırım Tatarlarğa, Milliy Qurultayımız ve Meclisimiznin prensip ve qararları çerçevesinde yapacaqları hizmetlerin yol haritasını çizecek, milliy davamızın bütün Qırım Tatarlarğa, qardaşlarımız olğan bütün Türk Dünyasına din qardaşlarımız olğan İslam Dünyasına, dünya halqlarına ve halqara quruluşlarğa tanıtılmasını sağlayacaktır.
5. Qırım Cemiyeti Umumiy Merkezi, şubelerinin quvvetlendirilmesi, faaliyetleriniñ milliy davamızğa hizmeti arttırılması maqsadinen bütün yardımları yapacaq, faaliyetleriniñ daa çoq etkili olması için koordinasyonu sağlayacaktır.
6. Qırım Tatarlarının aq uquqlarını qorçalamaq ve ğayrıdan tiklev maqsadinen milliy taleplerimiznin Birleşken Milletler, Avrupa Birliğı ve Avrupa İnsan Aqları Mahkemesi ve insan aqlarınan alaqaalı halqara quruluşlar nezdinde tilge ketirilmesi ve tanınması için çalışmalar yapılacaktır.
7. Qurban bedellerinin Diyanet İşleri Reisliginin Türkiye tışı için belli etken miktardan toplanacaq, fitre ve zekatlar Qırım Müftiyatına yiberilecektir.

Milletimizge hayırlı olsun.

Kırım'da Muhteşem Hidrellez

1 8 Mayıs 1944 sürgünü sonucu vatanlarından ayrı kalan Kırım Tatarları geleneklerini tekrar hatırlıyor. Kırım'ın dört bir köşesinden on binlerce kişi Hidrellez'i kutlamak için Bahçesaray'da toplandı.

Kırım'ın tarihi Bahçesaray şehri yakınlarında gerçekleştirilen Hidrellez şenliklerine ilgi artıyor. Bu yıl ikincisi düzenlenen Kırım geneli şenliğe 30 binden fazla kişi katıldı. Geçen yılki şenlikte halkın büyük ilgisini gören Kırım Özerk Cumhuriyet Hükümeti de destek verince Hidrellez coşkusu doruğa ulaştı. Hidrelleze Kırım Başbakanı Anatoliy Mogilyov ve Kırım'ın diğer üst düzey yetkilileri katıldı.

Halk, güneşin kavurucu sıcaklığına aldırmadan doyusıya eğlendi.

Ata sporları da unutulmadı. Kuşak güreşleri ve at yarışları nefes kesti. Gençler bilek güreşi ve halat çekme yarışmalarında güçlerini sinadılar.

Şenlik alanı adeta el sanatları sergisine dönüştü. Kırım'ın her bölgesi kendi standında çalışmalarını sergilediler. Kırım'ın yetenekli zanaatkârların yaptığı hediyelik eşyalar göz kamaştırdı.

Sovyet devletinin sürgün ettiği Kırım Tatarlarının bir araya gelmemesi için yasak koyduğu şenlikler unutulmaya yüz tutmuş idi. Hidrellez'in gerçekleşmesine katkıda bulunanların çabaları sonucu gelenek bir daha yok olmayacak şekilde yeniden canlandı. Kırım yönetimi, böyle büyük bir şenliğin Kırım'ın kültürel sembolleri arasında yer alması için harekete geçti.

QHA

Dr. Ahmed İhsan Kırmımlı'nın Adı Anavatanında Ebedileşiyor

Kırım Tatar siyasetçi, Türkiye Cumhuriyeti Turizm ve Tanıtım Bakanı (1973-1974), Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği Genel Başkanı merhum Dr. Ahmed İhsan Kırmımlı'nın adının Kırım'da ebedileştirmesine yönelik bir eylem planı hazırlandı.

Kırmımlı'nın adının ebedileştirilmesi konusu, 19 Ocak 2012 tarihinde Akmescit'te bulunan Marakand restoranında yapılan toplantıda ele alındı. Toplantıya Kırım Tatar yazarlar, üniversite, basın mensupları katıldı. Programda Kırmımlı'nın adının anavatanında ebedileştirilmesinin şekilleri ile ilgili teklifler görüşüldü. Dr. Ahmed İhsan Kırmımlı'nın adının şehir ve köy sokaklarına, Bahçesaray Kırım Tatar Milli Mektebine, Ocak Yayınevine, bir camiye verilmesi ve onun adına yapılan edebiyat yarışmasının devam ettirilmesi gibi teklifler sunuldu.

Nisan ayında ise Sak bölgesi Yarkoye (Knyajeviçi) köyünde yerel İman Derneği Yeni inşa edilecek camiye Dr. Ahmed İhsan Kırmımlı'nın adını vermek kararı aldı.

Köy imamı Server Acımambetov yerel idarenin 1992 yılında aldığı kararla cami inşaatı için yarım hektar arsa ayırdığını, 2011 yılında bu kararın yenilendiğini, yerel cemaatin Kırım Müftülüğü adına söz konusu arsanın tapusunu düzenleme sürecini başlattığını kaydetti.

Yarkoye köyü cemaati Dr. Ahmed İhsan Kırmımlı'nın sürgünden anavatanı Kırım'a dönmekte olan Kırım Tatar halkına yaptığı her türlü hizmeti dikkate alarak inşaatı başlayacak camiye Ahmed İhsan Kırmımlı adını verme kararı aldı. Bu karar çevre köylerde yaşayan cemaat ve Kırım Müftülüğü tarafından da desteklendi.

QHA

Kaytarma Ansambli'nin 55. Kuruluş Yıldönümü

Kırım Tatarlarının en köklü müzik ve halkoyunları topluluğu olarak, Kırım Tatarlarını yok etmek amacıyla 1944 yılında uygulanan Sürgün'den önce kurulan ve uzun yıllar süren Sürgünlük boyunca medeniyetimizin ayakta kalmasını sağlamak amacıyla olağanüstü çaba gösteren "Kaytarma Ansambli"nin yeniden kuruluşunun 55.yıldönümü dolayısıyla Akmescit İsmail Gaspıralı Kırım Tatar Kütüphanesinde belge sergisi açıldı. Sergide Kaytarma'yı anlatan gazete makaleleri, Akim Cemilev'in yazdığı "Kaytarma Ansamblinin Dansları" (Tantsı Ansamblya Haytarma), Amet Adil'in yazdığı "Kaytarma Oyunu" şiirinin yer aldığı "Kırım Tatar Edebiyatı. 18.-20. Yüzyıl Halk Sanatları ve Edebiyat Eserleri Derlemesi" ("Krimsko-tatarskaya Literatura. Sbornik Proizvedeniy Folkloru i Literaturı VIII-XX") kitabı yer aldı.

Kaytarma ansamblinin sanat yöneticisi, Tacikistan ve Ukrayna Halk Sanatçısı Remziye Bakkal, QHA'ya açıklamasında, ansamblin gerçek yaşının 55 değil, 70'ten fazla olduğunu belirtti. Bakkal, "Kaytarma 1936 yılında Akmescit'te kurulmuştu. Topluluk kurulduğu zaman "Kırım Tatar Müzik ve Dans Ansambli" olarak adlandırılmıştı. Sürgün sonucunda dağılan topluluk, 1957 yılında Taşkent'te yeniden kuruldu. O zaman Kırım Tatar kelimesinin kullanılması yasak olduğu için ansambl "Kaytarma" olarak adlandırıldı. Bu yıl ansamblin yeniden kuruluşunun 55.yıldönümü kutlanıyor. Oysa ansamblin yaşı 70'ten fazla" dedi.

QHA

Qırımtatar Halqınıñ Birinci Qurultayına Bir Nazar.

Künler, yıllar öyle de tez keçe ki, mına şim-di bu satırları yazğan daqqalar da endi keçmişke, tarihke çevirile. Keçmişte olğan vaqialar biz farq etmeden uzaqlaşa, amma olarnıñ degerlikleri künler keçtikçe daa yüksele. Lâkin tarihnıñ saifelerinden, keçken künlerden nasıldır hulâsa çıkaracaq olsaq, onı öz faydamızğa çalıştıracaq olsaq eñ evelâ onı bilmek kerekimiz, keçken vaqialarnı incelep, öğrenmek kerekimiz.

Tarihimizni bilmek bizge em bugünimizni daa yahşı anlamamızğa em de kelegegimizge qaviy adımlarnen adımlamamızğa yardımcı ola. Asırlar devamında qırımtatar halqınıñ tarihiy ömürinde böyle öğretici ve müim vaqialar az olmağandır. İşte keliñiz doqsan beş yıl evelsi olup keçken vaqialarnı köz ögümüzden keçireyik.

Yigirminci asırnıñ başı Qırımıñ siyasiy ayatında büyük denişmelerge tolu bir vaqıt edi. 1905 ve 1917 fevral inqilâbları beklenilgen serbestlikni ketirmedi. Aksine Qırımğa anarhiya keldi, ve bütün ülke qarama-qarşılıqqa kömüldi. Lâkin, asırnıñ başlarında Qırımında yaşağan bütün halqlar için, türk dünyasında da büyük emiyetke malik olğan tarihiy vaqialar olup keçti.

1917 senesi 25 mart künü ötkerilgen Bütün Qırım Musulman Kongressi o vaqıttaki büyük vaqialardan biridir. Bu kongresste iştirak etmek için Qırımıñ şeer, qasaba ve köylerinden 1500 millet vekili keldi. 45 azadan ibaret olğan Noman Çelebicihan yetekçiligindeki Qırım Musulmanları Merkezî İcra Komiteti meydanğa ketirildi.

1917 senesi oktâbr 1-2 künlerde qırımtatar vekilleriniñ ikinci toplaşuvı olup keçti. Bu toplaşuvda N.Çelebicihan

çıqışta bulındı ve şöyle dedi: "...İlerige ketmek için bizge Qurultay lâzımdır, yani maalliy muhtariyatnıñ Esas Qanunu lâzımdır. İşte Qurultaynı bunıñ için toplamağa karar berdik..." Bu toplaşuvda iştirak etken bütün vekilleri Qurultaynıñ çağırılmasına qol tuttılar. Qurultaynıñ tertip komissiya 5 adamdan ibaret saylandı: Noman Çelebicihan, Amet Özenbaşlı, Cafer Seydamet, Ali Bodaninskiy ve Seitcelil Hattat.

Milletvekilleriniñ saylavı Qırım Musulman İcra Komitetiniñ mahsus qanunu esasında ötkerildi. Saylavlarda 20 yaşını toldurğan bütün qırımtatarları iştirak etti. Aqmescitten -19, Ordan - 6, Kezlevden -11, Kefeden - 16, Yaltadan - 24, cemi - 76 millet vekili saylandı, olarnıñ arasında dört qadın da bar edi: Şefiqa Ğaspralı, Hatice Avci, İlhan Toqtar ve Anife Bodaninskaya.

1917 senesi noyabr 26 (eski esap) künü asırlar devamında çar ökümetiniñ çizmaları astında iñlep kelgen qırımtatar halqı için büyük bayramğa çevirildi. Birinci Qurultay öz işini Bahçasaraydaki Hansaray azbarında cuma namazından soñ tantanalı sürette açıldı.

Qırım Musulmanları Merkezî İcra Komitetiniñ Reisi, Qırımıñ Baş Müftisi Noman Çelebicihan bütün kelgen vekillerini ve musafirlerini tebriklep Qurultaynı açtı ve Başqanlıq Divanınıñ seçilgenini milletke ilân etti. Qurultay Başqanlıq Divanına: Or okrugından Noman Çelebicihan, Yalta okrugından Cafer Seydamet, Kezlev okrugından Şefiqa Gaspralı, Aqmescit okrugından Ablâkim İlmîy, Kefe okrugından Acı Bedreddin saylandı. Qurultaynıñ Kâtiplik eyyetine ise: Yaquub Kemal, İsmail Lümanov, Halil Çapçaqçı ve Ali Bodaninskiy saylandı. Qurultaynıñ birinci iş kününiñ neticelerini Cafer Seydamet yekünlep "Ant etkenmen" icra etildi.

Umumen Qurultayda nasıl meseleler baqıp çıqıldı?

Cafer Seydametniñ qayd etkeni kibi, Qurultayda şu meseleler baqıp çıqıldı:

1. Qırımniñ devlet quruluşu ve idaresiniñ şekil ve mündericesi.
2. Buña bağılı olaraq qırımtatarlarnıñ yarımadağa yaşağan diger halqların olğan munasebetleriniñ nasıl olacağı.
3. Qırımtatarlarnıñ milliy idaresiniñ şekili ve mündericesi.
4. Qırımtatarlarnıñ milliy, diniy, sotsial, resmii, medeniy ve siyasiy ayatlarını belgileyecek qanunlarnıñ işlep çıqılması.
5. Qırımtatar halqınıñ diniy, resmii, medeniy ayatını inkişaf ettirgen saalarda bir sıra esaslı reformalarını amelge keçirilip başlanması.
6. Milliy qanun ve icra etüv akimiyetini yerine ketirecek organlarnıñ (Milliy Parlament ve ükümet) teşkil etilmesi.

Qırım Musulmanları Merkezii İcra Komitetiniñ Reisi, Qırımniñ Baş Müftisi Noman Çelebicihan bütün kelgen vekillerini ve musafirlerini tebriklep Qurultaynı açtı ve Baştanlık Divanınıñ seçilgenini milletke ilân etti.

Qurultayda baqılğan meselelerden en müimi Qırım Halq Cumhuriyetiniñ qurulması edi. Lâkin, Anayasasız iç bir devlet idare etilmey. Onıñ içün Noman Çelebicihan, Cafer Seydamet, Cafer Ablay, Asan Sabri Ayvazov mahsus tertip etilgen komissiya azaları olaraq Anayasasını işlep çıqardılar. Ve Qurultay o qalabalıq devirde 18 maddeli demokratik, qadılarnıñ musaviyliğini tasdiqlağan, Qırımni çoq milletli olğanını diqqatqa alğan Anayasasını, devlet temsilçileri – Gimn ve Kök bayrağını resmii sürette qabul etti. Ve Meclis-i-Mebusan, yani Milliy Parlament teşkil olğanını ilân etti.

Böyleliknen Qırım Halq Cumhuriyeti ilân etildi.

Parlamentniñ Reisi olaraq Asan Sabri Ayvazov, Qırımtatar Milliy Ükümetiniñ Başı ve adliye müdiri olaraq Noman Çelebicihan,

Tariciye müdiri olaraq Cafer Seydamet,

Diniye müdiri olaraq Amet Şükri,

Maarif müdiri olaraq Amet Özenbaşlı,

Finans ve vaqıf müdiri olaraq Seitcelil Hattat saylandılar.

Qurultay öz büyük emiyetke malik olğan işini yekünledi.

Lâkin bolşevikler elde etken ükümet Qırım Halq Cumhuriyetini ve Qırımtatar ükümetini tanımadılar. 1918 senesi 26 yanvar künü bolşeviklerniñ silâli küçleri ucumge başladılar ve Qırımtatar ükümetini tar-mar ettiler. Qırım tolusinen bolşeviklerniñ qoluna keçti. Qırımtatar Milliy Ükümetiniñ Başı, Qırımniñ Baş Müftisi Noman Çelebicihan yaqalandı ve Aqyar apshanesine biraqıldı. 1918 senesi 23 fevral künü bolşevik matrosları tarafından qatl etildi ve cesedi Qara deñizge atıldı.

Keçken yıllar devirinde daa bir qaç Qurultay olup keçti. Birinci Qurultaynıñ olarnın temeli olğanı içün onıñ emiyeti daa büyüktür. O bizlerge yarınki küngü ümüt bere. Yarınki küngümüz özümüzniñ qolumızda. Ulu şeyitimiz Noman Çelebicihan aytqanı kibi: "Millet! Merkezii ükümetten artıq iç bir şey bekleme, öz taqdirine özüñ saip ol!" Ne qadar o vaqıtta şu sözler aktual edi o qadar da bugün olarnıñ emiyeti büyüktür. Onıñ içün dostlarım biz kene de er şeyni özümüz yapmağa kerekimiz, öz inkişafımız, öz terbiyemiz, öz adaletimiz ve düzenimiz özümüzniñ qolumızda, bizim beraberliğimizde. Olar tek bizge kerek ve olarnı tek bizler ömürge keçirebileriz, bunu iç bir vaqıt unutmayıq.

Qullanılğan menbalar:

Qandim Yu. 'Küreş Meydanını Ot Basmaz' Aqmescit, 2002

Qandim Yu. 'Qurultay: o nasıl olğan edi' Bağçasaray, 1991

Kırımer C.S. Bazı Hatıralar.- İstanbul, 1993

Genel Merkez'de Yeni Görev Dağılımı

Derneğimiz yarım yüzyılı aşkın tarihi boyunca diaspora ve vatan Kırım'da yaşayan Kırım Tatarlarının millî benlik, kültür, örf ve adetlerinin yaşatılması ve gelecek nesillere aktarılması hususunda tarihi bir vazifeyi yürütmüştür. Bütün bu hizmetler nesilden nesile aktarılan bir vazife anlayışı ile bugüne kadar sürdürülmüş ve bundan sonra da yürütülmeye devam edecektir.

Tarihî köklerini İsmail Bey Gaspıralı, Noman Çelebiçihan ve Cafer Seydahmet Kırimer gibi yolbaşçılarından alarak Kırım Tatar Millî Kurultayı ve Kırım Tatar Millî Meclisi ile bugünlere taşıyan millî hareketimizin ilkeleri dün olduğu gibi bugün ve gelecekte de Genel Merkezimiz tarafından ödün verilmez ilkeler olarak takip edilecektir.

Kırım Tatarlarının diasporada yetiştirdiği büyük liderimiz Dr. Ahmed İhsan Kırimli'nin 11 Aralık 2011 tarihinde aramızdan ayrılması bütün dünyadaki Kırım Tatarları için büyük ve yeri doldurulamaz bir kayıp olmuştur. Ahmed Amcamız hizmetleri ile milletimizin tarihinde yerini almıştır. Onun hizmetleri ve eserleri bizler için gelecekte takip edilecek birer emsal olacaktır. Milletimizi birlik ve beraberlik içinde geleceğe taşımak tarihî bir sorumluluktur.

Genel Merkezimiz Yönetim Kurulu, bu tarihî sorumluluk ve millî hareketimizin yüzyıldan fazla sürede oluşan teamül ve ilkeleri doğrultusunda 14 Ocak 2012 tarihinde toplanarak Derneğimizin tüzüğü uyarınca ilk Genel Kurula kadar sürecek görev dağılımını tekrar yapmıştır. Yapılan görev dağılımı neticesinde;

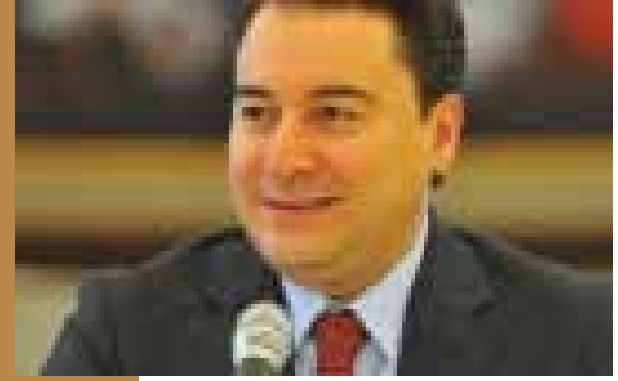
- Tuncer KALKAY, Genel Başkanlık

- Murteza ESENKAL, Genel Başkan Vekilliği

görevlerine getirilmiş olup, diğer görevlerde bir değişiklik yapılmamıştır.

Milletimize hayırlı olmasını dileriz.

Devlet Bakanı Ali Babacan'ın Kırım Ziyareti

K4 Mayıs'ta Ukrayna Başbakanı Nikolay Azarov ile iki ülke arasında enerji alanında işbirliğinin geliştirilmesine yönelik konuları görüşen Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, 5 Mayıs'ta Kırım Özerk Cumhuriyetini ziyaret etti.

Babacan, Sivastopol'deki Türk Şehitliğini ziyaret ederek saygı defterini imzaladı.

Daha sonra Bahçesaray'da hıdrellez şenliklerine katılan Babacan Kırım Tatarlarına hitap etti.

Babacan, Türkiye Cumhuriyeti'nin, Türk halkının, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ve Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın sevgi ve selamlarını ilettili.

Babacan, "Temmuz sonundan itibaren vize yok. Böylece seyahatler kolaylaşacak. Sırada serbest ticaret anlaşması var, ticaretin de serbestleşmesini ve kolaylaşmasını istiyoruz" diye konuştu.

Babacan, THY'nin Kırım'a yapacağı sefer sayısının haftalık 7'den, 10'a çıkarılacağı müjdesini verdi.

Babacan, şenlikte bulunan Başbakan Anatoliy Mogilyov ile basına kapalı bir görüşme gerçekleştirdi.

Babacan, Bahçesaray'da Hansaray'ı, TİKA'nın restore ettiği Zincirli Medrese'yi, Kırım Hanlığı kurucularının yattığı türbeyi, İsmail Bey Gaspıralı'nın mezarını ve Kırım Tatar Tarih Müzesini gezdi.

Başbakan Yardımcısı Babacan, daha sonra Simferopol Uluslararası Türk Okulu'nu ziyaret etti.

QHA

Kırım Tatar Milli Marşı'nın Değiştirilmesi Hususunda Türkiye'deki Kırım Tatar Gençlerinin Bildirisi

Kırım'da, Kırım Hanlığının başkenti Bahçesaray'da bulunan Hansaray bahçesinde, 30 Nisan 2012 tarihinde bazı sanatçılarımızın deyişle "Tarihi bir an" vuku bulmuştur. Evet, tarihidir, tarihimizdeki kara sayfalardan birisi olmuştur. Kırım'da "aydın" olarak nitelediğimiz ve sanatçı, edebiyatçı kimliklerine saygı duyarak her ortamda baş tacı ettiğimiz insanlar bilinçli ya da bilinçsiz Kırım Tatar milli marşının sözlerini değiştirmiş ve bu haliyle okuma gafletinde bulunmuş. Üstüne üstlük ATR adlı Kırım Tatar televizyonu da bunu yayınlamaya ve internet sitesinde dağıtımını yaparak bu gaflete ön ayak olmuş, desteklemiştir.

Bu gafletin kabul edilebilir yanı yoktur, çünkü diğer her ihtimal başka bir utanca çıkmaktadır. Ya bu insanlar Kırım Tatar Milli Marşının sözlerini zaten bilmemekteydiler ve yapılan yanlışlığın farkına varamadılar, ya da bu insanlar milli marşımızın değiştirilmesine, bozulmasına ve bu şekilde dağıtımına göz yumdular. Tüm bu aklımıza gelenler bizleri derin bir kedere sokmaktadır. Bununla beraber aradan geçen zaman dâhilinde başta halkımızdan olmak üzere Kurultayımızdan, Milli Meclisimizden, Kırım'da bulunan çeşitli sivil toplum kuruluşlarımızdan ve gençlik cemiyetlerimizden bu meseleye karşı bir tepki gelmemesi bizleri derin düşüncelere itmektedir.

Halkının çoğunluğu çeşitli ülkelerde yaşamaya mecbur bırakılmış olan milletimizin merkezi olan Kırım'ın ve Kırım'da yaşamaya devam eden halkımızın, kültü-

rümüzün yaşadığı zorlukları elbette biliyor ve onlarla beraber yaşıyoruz. Ancak, tüm Kırım Tatar halkı için kutsiyeti olan dil, din, millet adı gibi değerler ile son zamanlarda sıkça oynanması, değiştirilmeye çalışılması, tüm yapıların da halkımızın genel kabulüne sunulmaması tüm halkımızda kızgınlık uyandırmaktadır. Yaşanan bunca olay diasporalarda değil, milletimizin her konudaki merkezi olan Kırım'da olmuştur. Kırım Tatar milli marşının değiştirilmesi, tüm yetkililerin ve en önemlisi halkımızın bulunduğu 18 Mayıs Kırım Sürgünü merasiminde çalınmasına izin verilmesini Kırım Tatar gençleri olarak kabul etmemiz mümkün değildir.

Biz, Türkiye'de yaşayan Kırım Tatar gençleri olarak, ivedilikle, halkımızın temsil edildiği Kurultayımızdan, Milli Meclisimizden ve diğer tüm kuruluşlarımızdan Numan Çelebi Cihan'a ve onun dizelerine yapılan saygısızlığın durdurulmasını istiyor ve bu saygısızlığı yapanların da Kırım Tatar milletinden özür dilemesini istiyoruz.

Unutulmamalıdır ki milli marşlar basit şiirler ya da şarkılar değildir, hele Kırım Tatarların milli marşı hiç değildir! Vatani uğruna ölen antlı şehidimiz Numan Çelebi Cihan'ın dizeleri olan bu şiir, Çelebi Cihan'ın tüm Kırım Tatar milletine mirasıdır. Milli marşımızı değiştirmek isteyenler, bundan dolayı tüm Kırım Tatar halkına özür borçludur.

Türkiye'deki Kırım Tatar Yaşları

18 Mayıs'ın 68. Yıldönümü

Kırım Tatar halkının sürgününün 68. yıldönümü dolayısıyla Akmesit'te düzenlenen "Matem Mitingi" yoğun bir katılımı gerçekleştirildi. Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği Genel Merkezi'nin Genel Başkan Tuncer KALKAY tarafından temsil edildiği mitingte 3 bildiri kabul edildi. Bildirileri Kırım Tatar Milli Meclisi 1. Başkan Yardımcısı Refat Çubarov okudu. İlk bildiri, Ukrayna yönetiminden Kırım Tatar halkına haklarının iade edilmesi ve Ukrayna'da güvenliği ile gelişim garantilerinin sağlanması konusunda uluslararası forumun yapılmasına destek sağlanması talebini içeriyor.

İkinci bildiri, Ukrayna Parlamentosunda 16 Mayıs'ta görüşülen; baskıya uğrayan Kırım Tatar halkı ve diğer halklar temsilcilerine haklarının iade edilmesine yönelik Sürgün Yasa tasarısının reddedildiği toplantıda Ukrayna Komünist Partisi Başkanı Petro Simonenko'nun yaptığı açıklamaya ilişkin oldu. Bu bildiri, medeni demokratik ülke liderlerine ve uluslararası teşkilatlara Stalin ideolojisini yayan Simonenko'nun bu ülkelere

sokulmaması ve onun uluslararası faaliyetlere katılımının engellenmesi talebini içerdi. Bildiri, parlamentoda Stalin'in suçlarını haklı çıkaran Simonenko'yu kınama talebini ve savcılıktan kendi açıklamalarıyla etnik çatışma kışkırtan Simonenko'nun kanunlara uygun olarak cezalandırılması talebini içeriyor.

Miting katılımcıları, bu 2 bildiriye el ve bayrak kaldırarak kabul ettiler.

Üçüncü bildiri ise, Ukrayna Parlamentosunun daha önce kabul ettiği ve zamanında oturulabilir raporu düzenlenmeyen evlerin sahiplerine 18 bin grivna (yaklaşık 3,6 bin dolar) para cezası uygulamasını öngören yasanın değiştirilmesi talebini içeriyor.

Bildiriler kabul edildikten sonra milli marşlar okundu.

Aynı gün Eskişehir, Nevşehir ve İstanbul'da düzenlenen mitinglerle de Kırım Tatar sürgünü lanetlendi. Yoğun katılıma sahne olan mitinglerde yapılan konuşmaların yanı sıra sürgün de şehit olanlar için dualar okundu.

Kırım Tatar Sorunu AKPM'de Gündeme Getiriliyor

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisinin (AKPM) Göç, Mülteci ve Nüfus Komitesi Sekreterliği'ne Kırım Tatar sorununun AKPM'de gündeme getirilmesi sürecine başlama teklifi sunulacak.

Kırım Tatar Milli Meclisi (KTMM) basın servisinin verdiği bilgiye göre KTMM Başkanı, AKPM Komite üyesi Mustafa Abdülcemil Kırımoğlu, 1 Haziranda Avrupa Konseyi'nin Paris'teki ofisinde yapılan AKPM Göç, Mülteci ve Nüfus Komitesi toplantısında konuştu. Kırımoğlu, milliyetten dolayı sürgün edilen Kırım Tatar halkı ve diğer halklar mensuplarına haklarının iadesini öngören Sürgün Yasasının Ukrayna Parlamentosunda görüşülmesine ilişkin durum hakkında bilgi verdi.

Kırımoğlu, sürgün yasasının en son 16 Mayıs'ta görüşüldüğünü ve o sırada Ukrayna Komünist Partisi Başkanı Petro Simonenko'nun

parlamento kürsüsünden Kırım Tatar halkına hakaret ettiğini söyledi. Kırımoğlu, Kırım Tatar halkına hakaret içeren ve Stalin'in işlediği suçların haklı olduğunu savunan Simonenko'nun konuşmasının televizyon aracılığıyla canlı olarak bütün ülkeye yayımlandığını vurguladı. Kırımoğlu, bu konuşmanın Ukrayna'nın prestijine ciddi zarar getirdiğini, Kırım'da etnik gerginliği kışkırttığını ve yarımadadaki istikrar için tehdit oluşturduğunu kaydetti.

Kırımoğlu, bununla bağlantılı olarak AKPM Göç, Mülteci ve Nüfus Komitesinin Kırım Tatar sorununun çözülmesi ile ilgili durumun sorgulanması sürecine başlamasını teklif etti. Kırımoğlu, 18 Mayıs Kırım matem mitinginde kabul edilen ve Avrupa ülkeleri liderlerine Simonenko gibi yabancı düşmanlığı ile etnik çatışmayı kışkırtan şahısları ülkelere sokmama çağrısını içeren "Ukrayna'da Stalinizmin Yeniden Doğuşu Tehlikesi ve Ukrayna'da, Dünyada Demokrasi Temellerinin Korunması" bildirisini tanıttı.

AKPM Göç, Mülteci ve Nüfus Komitesi başkanı Giacomo Santini, Kırımoğlu'nun yaptığı konuşmanın ardından Komite Sekreterliğine Kırım Tatar sorununun AKPM'de gündeme getirilmesi sürecine başlama teklifinin sunulacağını söyledi.

Bunun yanı sıra Kırımoğlu'na AKPM Göç, Mülteci ve Nüfus Komitesi'nin temsilcisi olarak 5-11 Ekim 2012 tarihleri arasında yapılacak Uluslararası Strasbourg Demokrasi Forumunu organize edecek olan özel komisyona girmesi teklif edildi.

Noman Çelebicihan Akyar'da Anıldı

Hükümet düşürülmüş, Noman Çelebicihan tutuklanmış ve 23 Şubat 1918 tarihinde yargılanmadan denizci askerler tarafından öldürülmüştü. Cesedi Karadeniz'e atıldı.

Kırım Halk Cumhuriyeti'nin (26 Aralık 1917-23 Şubat 1918) kurucusu ve başbakanı Noman Çelebicihan, öldürülmesinin 94. yıldönümü dolayısıyla Akyar(Sivastopol)'da yapılan matem mitingi ile anıldı.

Kırım, Polonya, Litvanya ve Belarus Müslümanlarının Müftüsü Noman Çelebicihan'ın 23 Şubat 1918 tarihinde sarhoş deniz askerleri tarafından öldürüldüğü Akyar'ın eski hapisane binasının yanında matem mitingi yapıldı.

Mitinge Kırım'ın çeşitli bölgelerinden gelen çok sayıda insan katıldı. Miting katılımcıları arasında ellerinde Kırım Tatar bayrakları taşıyan çok sayıda çocuk yer aldı.

Miting, Noman Çelebicihan'ın sözlerini yazdığı "Ant Etkenmen" adlı Kırım Tatar halkının millî marşıyla başladı. Sonra Kırım Müftüsü hacı Emirali Ablayev, Çelebicihan için dua okudu.

Kırım Tatar Milli Meclisi 1. Başkan Yardımcısı, Dünya Kırım Tatar Kongresi Başkanı Refat Çubarov konuşmasında hayatını halkının bağımsızlığı için feda eden Çelebicihan'ın Kırım Tatar halkının tarihinde önemli rol oynadığını kaydetti.

Çubarov, "Kasım 1917'de Bahçesaray'da Kurultay toplanmıştı. Niçin toplandı? Halkın geleceği olsun diye, o dönemde var olan bütün imkânların vatan düşüncesiyle kullanılması, halkın geleceğinin planlanması için

toplanmıştı. Ancak bu istekler gerçekleşmedi." dedi.

Mitingde Çelebicihan'ın hayatı ve faaliyetleri hatırlatıldı. Mitingde Noman Çelebicihan'ın Kırım Hanlığı'ndan sonra Kırım'da ilk kez Kırım Tatar devletini kurmayı başardığı belirtildi. Kırım Halk Cumhuriyeti Hükümetinin programında şöyle deniliyordu: "Kırım Tatar halk hükümeti, sadece yerli halkın mutluluğu ile normal yaşamını değil, aynı zamanda yarımada yaşayan herkesi işgal, anarşi ve isyandan korumakla, onların hayatını ve şerefini korumakla yükümlüdür ve bu yükümlülüğünü kendi kutsal görevi olarak kabul eder."

Rusya'da yapılan Ekim Devrimi sonucunda iktidara gelen Bolşevikler Kırım Hükümetini tanımamıştı ve Çelebicihan ile yandaşlarının planlarının hayata geçirilmesini engellemişti. Hükümet düşürülmüş, Noman Çelebicihan tutuklanmış ve 23 Şubat 1918 tarihinde yargılanmadan denizci askerler tarafından öldürülmüştü. Cesedi Karadeniz'e atıldı.

1944 yılında sürgün edilen ve yarım asır boyunca sürgünde tutulan Kırım Tatar halkı da Noman Çelebicihan'ın hayatını adadığı Kırım Tatarlarının dilinin, kültürünün, dininin korunmasını ve gelişmesini sağlayacak milli özerkliği için hala mücadele ediyor.

Miting, Akyar'da İsyancılar Meydanında bulunan Noman Çelebicihan'ın anıt levhasına çiçek bırakma töreniyle sona erdi.

Kırım Tatar Sürgününün Bilançosunu Yansıtan Resmi Belgeler Sergileniyor

Akmescit Kırım Tatar Sanat Müzesinde sergilenmeye başlayan ve 18 Mayıs 1944 sürgününün bilançosunu yansıtan SSCB'nin resmi gizli belgelerine göre 188 bin 626 Kırım Tatarı sürgün edildi.

Sergide yer alan belgeler, SSCB Halk Komiserleri Kurulu (Sovnarkom) tarafından sürgünden sonraki kayıtlara dayanarak hazırlanmıştı. Bu belgelere göre 44 bin 689 aile ve 188 bin 626 Kırım Tatarı sürgün edildi. Kırım Tatarlarına ait 25 bin 561 ev, 15 bin 740 baş hayvan, 4 bin ton tahıl, 4 ton tütün, 95 bin litre şaraba el konuldu.

Kırım Tatar Sanat Müzesi Müdürü Safiye Eminova, SSCB Halk Komiserleri Kurulu'nun (Sovnarkom) sürgünden sonraki kayıtlar üzerinde hazırladığı bu belgelerin müze çalışanları tarafından Kırım Özerk Cumhuriyeti Arşivinde bulunduğunu söyledi. Eminova, uzun yıllar sonra 2009 yılında belgelerdeki gizliliğin kaldırıldığını kaydetti.

Müzedede sergilenen "Kırım'ın Nazi İşgalinden Sonra Kırım'daki Kamu Mülkünün Durumu ve Kalkınması İle İlgili Denetimine İlişkin SSCB Halk Komiserleri Kurulu'nun Materyalleri" adlı belge dizisinde insanların sürgün edilmesine, malına el konulması ve sürgün sürecinde yer alacak kişi sayısına yer veriliyor. Bu dizide yer alan evraklarda şöyle deniliyor: "Yapılacak operasyonun (sürgün) tarihleri ile şekli hakkındaki bilgilerin açığa kavuşturulmaması için söz konusu çalışanlar Kırım'ın işgali sırasında meydana gelen zararları tespit çalışması yapma maskesi altında bölgelere gönderildi. Hazırlık döneminde komisyon, ekte sunulan ve sürgün edilenlerden hayvan, ziraat ürün ve diğer malın kabul düzeni gösteren kılavuz ve formları hazırlayıp bastırdı. Kılavuzlar ve diğer belgeler, sürgün edilmesi gereken kolhoz ve özel işletmelerin sayısı hesaba alınarak yaklaşık 100 000 adet basıldı ve bölgelere, şehirlere ulaştırıldı."

"SSCB Halk Komiserleri Kurulu'nun yetkili kıldığı komisyonlar Kırım Tatar sürgününden 2 gün önce bölgelere geldi. Bu komisyonlara Sovyet parti organları yöneticileri girdi."

"Çalışmaya Et ve Süt Ürünleri Halk Komiserliği'nden 500 kişi, Depolama Halk Komiserliği'nden 250 kişi, Toprak Halk Komiserliği'nden 300 kişi, Sovhozlardan Sorumlu Halk Komiserliği'nden 400 kişi ve 15 bin yerel çalışan dahil edildi."

Belgelerde "Sürgünü gerçekleştirenler, telefon hattı, telgraf yokluğu, mülkün nakledilmesi için benzin yetersizliği gibi sürgünle ilgili sorunlarla karşılaşmıştı." deniliyor.

Genel komisyon ve alt komisyonun yapılan işler ile ilgili verdiği raporlar merkez yönetim organlarına gönderiliyordu. Müzedede sergilenen bu belgelerde şöyle deniliyor: "Yerel komisyonlar 25 bin 561 ev, yaklaşık 15 bin çeşitli avlu içi bina, toplam alanı 300 hektar olan 18 bin 736 bahçe, bu bahçelerde bulunan toplam 110 bin meyve ağacı, 130 bin adet üzüm çalısı kaydetti." Kırım Tatarlarının sürgün sırasında el konulan evleri diğer bölgelerden gelen planlı ve plansız göçmenlere verildi. Bu evler 1944 yılından itibaren kayıtlarda bulunuyordu, 1949 yılından itibaren ise kamu organlarının demirbaşına geçirilmişti.

Bunun yanı sıra değerli sanat eserleri ile ilgili işlemler yapılıyordu. Bu eserler Alupka Sarayı ve Park Müzesine verildi. Bu eserlerin sonraki kaderi bilinmiyor.

Belgelerde Kırım Tatarlarının Kırım'dan ebediyen sürgün edildiği vurgulanıyor. Belgede: "VerhovnyySovyet'n 26 Kasım 1948 kararı gereğince söz konusu sürgün, sürgün edilen şahısların önceden yaşadığı yerlere geri dönme hakkı olmaksızın ebediyen yapılmıştır." deniliyor.

Büyük Kırım Tatar Sürgünü'nde Hayatını Kaybedenler Dualarla Anıldı

Genel Merkez'imiz ve şubelerimizin almış olduğu ortak bir kararla 17 Mayıs'ı 18 Mayıs'a bağlayan akşam Kırım Dernekleri tarafından "Büyük Kırım Tatar Sürgünü" nde hayatını kaybedenler için dualar okundu. Kırım Tatar halkının anavatandan sürgününün 18 Mayıs'ta sabaha karşı yapılması sebebiyle duaların 17 Mayıs gecesi okunması bir sembol oldu. Alınan ortak karar çerçevesinde bundan sonra matem mitinglerinin 18 Mayıs'ta, şehitlerimizi anmak için düzenlenen mevlitlerin ise 17 Mayıs'ta yapılması kararı kesinleşti. Bu sürgün esnasında çoğunluğunu kadın, yaşlı ve çocukların oluşturduğu halkın yaklaşık %50'si yollarda ve sürgün bölgelerinde hayatını kaybetmişti.

Aynı Gökyüzü Altında

2 Haziran tarihinde Kırım Özerk Cumhuriyeti Etnik İlişkiler ve Sürgünden Dönen Vatandaşlar Komitesi Binasında Dünya Mülteci Günü dolayısıyla “Aynı Gökyüzü Altında” adlı bir fotoğraf sergisi açıldı.

Sergiyi Akmescit’te kayıtlı “Destek” Yurttaşlığa Kabul Fonu organize etti. Bu fon, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği’nin partneri olup Ukrayna’da projeler yürütüyor.

Serginin açılış törenine Kırım Özerk Cumhuriyeti Etnik İlişkiler ve Sürgünden Dönen Vatandaşlar Komitesi Başkanı Edem Dudakov, Kırım Tatar Milli Meclisi Sekreterliği Başkanı Zair Smedlâyev katıldı.

Sergide mültecilerin zor yaşamını yansıtan Reuters, Agence France Pres, Associated Press gibi dünyada önde gelen haber ajanslarının fotoğrafları yer aldı. Sergide, “Destek” fonunun yardım kampanyaları, barınak arayan ailelere ziyaret gibi faaliyetlerini yansıtan fotoğraflar da yer alıyor.

“Destek” Fonunun İcra Müdürü Ahtem Zeytullayev, bu serginin, Dünya Mülteci Günü dolayısıyla Akmescit’te yapılan ilk sergi olduğunu söyledi. Zeytullayev, günümüzde Kırım’da yaklaşık 20 tanınmış mültecinin bulunduğunu belirterek “Bu sergi, kendi evlerini, yerleştiği bölgeleri terk edip çadır kamplarda yaşamak, farklı ülkelerde barınak aramak, kendi hayatını düzeltmek ve en önemlisi, kendi hayatını yeniden kurmak zorunda kalan insanlara adandı. Bu sergi, böyle insanlarla dayanışma için atılmış bir adım oldu.” dedi.

Kırım Özerk Cumhuriyeti Etnik İlişkiler ve Sürgünden Dönen Vatandaşlar Komitesi Başkanı Edem Dudakov, mültecilerin büyük kısmının savaş, açlık ve diğer belâlardan dolayı kendi memleketlerini terk etmek zorunda kalan kadınlar ve çocuklardan oluştuğunu söyledi. Dudakov, “Bu soruna kayıtsız kalmak bana göre günah. Çünkü bu konuda her insana yardım etmek lazım. Biz onları çok iyi anlıyoruz, hissediyoruz, çünkü biz buna benzer bir şey olan, sürgünü yaşadık. Biz de sürgün zamanında başka ülkeye düştük ve mültecilerin sorunlarına çok benzeyen problemlerle karşılaştık.” dedi.

Etkinlik sırasında mültecilerin sorunları konusunda belgesel ve sosyal reklamlar gösterildi. Sergi 27 Haziran’da sona erdi.

Londra’da “KIRIM SÜRGÜNÜ” Sergisi Açıldı

Türk ressam Filiz Kahraman’ın Kırım sürgününün sonrasını ve yaşanan trajedileri resmettiği resim sergisi Yunus Emre Türk Kültür Merkezi’nde 26 Haziran’da sanatseverlerle buluştu.

Kahraman, “Sürgünün Yüzleri” isimli sergisiyle ilgili yaptığı açıklamada Kırım sürgününün sonrasını resmetmeden önce yaklaşık bir yıl boyunca araştırma yaptığını ve sürgüne ilişkin birçok hikaye okuduğunu söyledi. Resimleri yaparken zorlandığını ifade eden Kahraman, “Haftalarca bazı resimleri bitiremediğim oldu. Trajediyi kendim yaşamış gibi hissettim” dedi.

AA’dan Aslı Aral’ın haberine göre serginin “fikir babasının”, Türkiye’nin Londra Büyükelçisi Ünal Çeviköz olduğunu ve Çeviköz sayesinde bu sergiyi yapmaya karar verdiğini belirten Kahraman, Büyükelçinin kendisine verdiği destekten bahsetti.

Kahraman, sergiyle ilgili oldukça olumlu tepkiler aldığını kaydederek, “Bu sergi benim yönümü de çok değiştirdi. Unutulan, üzeri çizilen bir tarihi bir şekilde tekrar ortaya koymaya, hatırlatmaya çalıştık” diye konuştu.

Sergide özellikle sürgünün acılarını yaşayan kadın ve çocuk portreleri dikkati çekerken, Kahraman bu tabloların birçoğunda yaşanan gerçek olaylar ve acılardan esinlendiğini anlattı.

Marmara Üniversitesi mezunu, 31 yaşındaki ressam Filiz Kahraman’ın “Sürgünün Yüzleri” sergisinde, 35 yağlıboya eseri bulunuyor.

Kırım Tatarlarının, Kırım Yarımadasından sürülmesinin 68. yıldönümü dolayısıyla açılan sergi, Ağustos ayına kadar Londra Yunus Emre Türk Kültür Merkezi’nde sanatseverlerin ilgisine sunuluyor.

KIRIM BÜLTENİ

GRİGORENKO AKMESCİT'TE ANILDI

Kırım Tatar hareketinin canlanmasına büyük katkılar sağlayan Ukraynalı general, rejim muhalifi ve insan hakları savunucusu Pyotr Grigorenko (1907-1987) ölümünün 25.yıldönümü dolayısıyla Akmesçit'te yapılan mitingle anıldı.

Mitinge Kırım Tatar Milli Meclisi üyeleri, Kırım Özerk Cumhuriyeti Etnik İlişkiler ve Sürgünden Dönen Vatandaşlar Komitesi Başkanı Edem Dudakov, yardımcısı Emine Avamileva, Kırım Tatar milli hareketi aktivistleri, Ukrayna Milliyetçiler Kongresi Kırım Kanadı Başkanı Vasıl Ovçaruk, Ukrayna Halk Hareketi Kırım Şubesi Başkanı Leonid Pilunskiy,

Kırım Tatar Kadınlar Birliği üyeleri, gençlik teşkilatları mensupları katıldı.

Kırım Tatar Milli Meclisi Sekreterliği Başkanı Zair Smedlâyev, Grigorenko ile ilgili hatıralarını paylaşırken bu insan hakları savunucusunun Kırım Tatar sorununu inceleyip algıladıktan sonra milli hareket aktivistlerine artık taleplerde bulunmak yerine, halkın sürgün sonucunda kaybettiklerinin tazmin edilmesini istemesini önerdiğini belirtti.

Ukrayna Milliyetçiler Kongresi Kırım Kanadı Başkanı Vasıl Ovçaruk, Grigorenko'nun Kırım Tatar halkının tarihinde çok büyük rol oynadığını, bu rolün unutulmasının imkânsız olduğunu dile getirdi. Ovçaruk, "Grigorenko bir Ukraynalı olarak Kırım Tatarlarının korkunç acısını anlamıştı. Bunun için Grigorenko Ukrayna'da etnik barışa büyük katkı sağlamıştı. O, insana çektirilen eziyeti kendi şuru ile, yüreği ile ve kalbi ile kabullenemiyordu. Grigorenko, Kırım Tatarlarının kaderini öğrenince bu halkı savunmaya kalktı. O, Kırım Tatar halkının hayatını kendi özel hayatı olarak kabullendi ve bir insanı, onun hayatını, sağlığını, her şeyini mahfedecek sisteme karşı çıktı. Bu sistemin elinde insanı yok etmek için gerekli olan bütün araçlar vardı, ancak Grigorenko bundan korkmadı." dedi.

Grigorenko Anıtına çiçek bırakıldı. Mitingden önce Akmesit'te bulunan Knez Vladimir ve Olga Katedralinde Pyotr Grigorenko için ayin yapıldı.

Ünlü insan hakları koruyucusu ve düşünür Pyotr Grigorenko (16 Ekim 1907 Zaprojiya – 21 Şubat

1987 New York) Kırım Tatar halkının çıkarlarını korumak için 7 Mayıs 1969 tarihinde Taşkent'te yapılan mahkemeye katılmıştı. Bu sebeple Grigorenko burada tutuklanarak akıl hastanesine kapatılmıştı. Moskova'daki Serbskiy Enstitüsü uzmanları "Pyotr Grigorenko'da reformcu fikirlerin doğmasına neden olan kişilik gelişimi hastalığı var" demişlerdi. Bu yüzden de Grigorenko özel Çenyahovskiy Akıl Hastanesinde zorla tedavi görmüştü.

Pyotr Grigorenko 1977 yılında Amerika'ya göç etti. Grigorenko 21 Şubat 1987 tarihinde New York'ta hayatını kaybetti.

**Pyotr Grigorenko,
Kırım Tatarlarına
destek verdiği için
akıl hapishanesine
kapatılmıştı**

Kırımıoğlu TRT’de

Kırım Tatar Milli Meclisi Başkanı, Ukrayna milletvekili Mustafa Abdülcemil Kırımıoğlu, 21 Mayıs’ta TRT’ye telefonla canlı bağlanarak sürgünün 68.yıldönümü dolayısıyla 18 Mayıs’ta Akmesit’in merkez meydanında matem mitingi yapan Kırım Tatar halkının talepleri hakkında bilgi verdi.

Kırımıoğlu, 18 Mayıs 1944’te Sovyet rejiminin gerçekleştirdiği sürgünü soykırım olarak nitelendirdi ve Kırım Tatar halkının bu soykırım sonucunda ihlal edilen haklarının iadesini talep ettiğini söyledi. Kırımıoğlu, hakların iade edilmesi için sürgün yasasının kabul edilmesi gerektiğini vurgularken “Sürgün yasası” Rusya dahil olmak üzere halkların sürgün edildiği bütün eski SSCB ülkelerinde sürgün yasaları kabul edildi. Ukrayna’nın bağımsız devlet olduğu 20 yıl boyunca bu yasa kabul edilmedi. Ukrayna Parlamentosu, 16 Mayıs’ta Sürgün Yasasını görüştü, ancak görüşüldüğü sırada Komünist Partisi başkanı bir faşist gibi konuşarak yasa tasarısını eleştirdi. Koalisyon yasayı desteklemedi, muhalefetin desteği ise yetersiz oldu. Sonuç olarak 177 oy toplayan tasarı kabul edilmedi. Biz ise medeni ülkelere Ukrayna Komünist Partisi Başkanı Simonenko’yu sokmama çağrısında bulduk.” dedi.

Mustafa Abdülcemil Kırımıoğlu, iktidardaki Bölgeler Partisinin Sürgün Yasasının gerçekleştirilmesi için Ukrayna’da yeterli para olmadığını öne sürdüğünü söyledi. Kırımıoğlu, “Onlar bize diyor ki, Sürgün Yasasının kabul edilmesi için Ukrayna’da para yok. Sürgünün getirdiği maddi zararı son kuruşa kadar sayıp bize listesini veriniz. Kırım Tatar halkının iskânına para ayrılması için parlamentonun bu yasayı kabul etmesi lazım.” şeklinde konuştu.

Hansaray ‘da Hanlık Belgeleri Tanıtıldı

Salonunda yer alan belgeler arasında Kırım Hanlığının başkenti Bahçesaray’da yazılan ve üzerinde Han nişanının bulunduğu 4 ferman ve 1 muhabbetname (dostluk mektubu) bulunuyor.

Turizm sezonunun açılışı dolayısıyla 22 Mayıs tarihinde Bahçesaray Hansaray’da 16 - 18. yüzyıllara ait 5 hanlık belgesi tanıtıldı.

Bahçesaray Tarih ve Kültür Doğal Parkı’nın QHA’ya verdiği bilgiye göre Hansaray’ın Divan Salonunda yer alan belgeler arasında Kırım Hanlığının başkenti Bahçesaray’da yazılan ve üzerinde Han nişanının bulunduğu 4 ferman ve 1 muhabbetname (dostluk mektubu) bulunuyor.

Sergilenen belgelerin en eskisi, 1549 yılında düzenlenen Sahip Geray’ın yazılı emri, en yenisi ise 1768-1969 yılları dönemine ait Maksud Geray Han’ın fermanı oldu.

Belgelerin özelliği üzerinde tuğra ile Hanların özel nişanının bulunması. Bu belgelerin Ortaçağ döneminden günümüze toplu olarak kadar gelebilen Kırım Tatar grafik numuneleri ve o dönemin Kırım Tatar el sanatlarının en kıymetli örnekleri olduğu belirtildi.

Hanlık yemekhanesinde bulunan “Tarih Sayfaları” adlı Ortaçağ döneminde güzel yazı konulu sergi de devam ediyor. Bu sergide 3. İslâm Giray’ın İsveç Kralı 10. Karl’a yazdığı mektup ve 1. Kaplan Giray’ın İsveç Kralı 12. Karl’a yazdığı mektubun kopyası yer alıyor. Bu mektupların asılları İsveç Devlet Arşivi’nde saklanıyor. Bu mektuplar Bahçesaray Tarih ve Kültür Doğal Parkı görevlisi E. Ametov ve Ukrayna Bilim Akademisi Özgeçmiş Enstitüsü üyesi V. Timçenko’nun 17-18.yüzyıl Kırım-İsveç ilişkileri konusunda yaptıkları araştırma sırasında bulundu.

QHA

Noman Çelebicihan Ankara'da Anıldı

Ankara'daki Tarihi Kabakçı Konağı'nda Derneğimiz Genel Merkezinin 16 Şubat 2012 tarihinde düzenlediği programda anıldı.

Kırım Tatar Demokratik Cumhuriyetinin Başbakanı Noman Çelebi Cihan Şehit edilmesinin 94. Yılında, Ankara'daki Tarihi Kabakçı Konağı'nda Derneğimiz Genel Merkezinin 16 Şubat 2012 tarihinde düzenlediği programda anıldı.

Aynı zamanda, Kırım Tatarlarının milli marşı olarak kabul edilen, Noman Çelebi Cihan'ın "Ant Etkenmen" adlı şiirinin okunması ve milli marş olarak söylenmesi ile başlayan anma toplantısının açış konuşmasını Genel Başkanımız Tuncer Kalkay yaptı. Kırım Tatar Milli davasında unutulmaz bir iz bırakarak, gelecek nesillere ışık olmaya devam eden Çelebi Cihan'ın Vatan Mücadelesi ile geçen kısacık ömrüne bir tarih sığdırdığını vurgulayan Kalkay, Çelebi Cihan'ın hiçbir zaman unutulmama çağını ve milleti tarafından gururla ve şükranla anılmaya devam edileceğini ifade etti.

Kalkay'ın konuşmasının ardından, 23 Şubat 1918 tarihinde Vatanını işgal eden Bolşeviklerce kurşuna dizilerek, cenazesi Karadenize atılan, Noman Çelebi Cihan'ın biyografisi Genel Sekreterimiz Oya Deniz Çongar tarafından okundu. Çelebi Cihan'ın şiirlerinden örneklerin de sunulduğu toplantı, Denetim Kurulu Başkanımız Halil İbrahim Karakaya'nın Noman Çelebi Cihan ruhuna okuduğu dualarla devam etti. Noman Çelebi Cihan

ile birlikte vatani uğrunda hayatlarını kaybeden bütün şehitlerimize de dualar edildi.

Öğrenimini Ankara'da sürdüren Kırimlı öğrencilerden Zeram Zeytullayev'de, Noman Çelebi Cihan'ın yalnızca Vatanı için yaşadığını, kendi akrabaları yeni yeni hayata algılamaya çalışırken, Çelebi Cihan'ın arkadaşlarıyla Kırım Tatar Demokratik Cumhuriyetini tesis etmeyi başardığını, Kırım gençlerinin de Noman Çelebi Cihan'ı örnek almalarının çok önemli olduğunu belirtti.

Hansaray'da El yazması Kur'an, Tefsir ve Hadisler Sergisi Açıldı

2012 turizm sezonunun açılış etkinlikleri kapsamında Hansaray'da "Bahçesaray Tarih ve Kültür Doğal Parkında Saklanan El Yazması Kur'an, Tefsir ve Hadisler" sergisi açıldı.

Sergi, Büyük Han Camii yanındaki Has Mescidinde bulunuyor. Has Mescidi, 16. yüzyılda kurulmuştu. Bu oda, Türkiye'nin İznik şehriden getirilen porselen, mozaik, kabartma, vitray ve oyma tavanın saklandığı tek saray odası.

Sergide 16-19. yüzyıllarda elle yazılmış Kur'anlar yer alıyor. Sergilenen Kur'an koleksiyonu 1920 yılında toplanmaya başlamıştı. İlk Kur'anlar Hansaray ve Zincirli Medrese kütüphanelerinden alınmıştı. Şu anda koleksiyonda yaklaşık 400 Kur'an bulunuyor. Bahçesaray Tarih ve Kültür Doğal Parkı'nın baş muhafızı Oksana Alpaşkına, sergide müze koleksiyonunun sadece bir kısmı olduğunu söyledi.

Alpaşkına, "Burada yer alan kitaplar arasında en eskisi, 16. yüzyıldan kalma. Kırım Hanı'nın 16. yüzyılda bağış olarak verdiği Kur'an'a dikkatinizi çekmek istiyorum. Han Camii ve şehirdeki diğer camiler dahil olmak üzere vakıflara çok sayıda Kur'an bağış olarak verilmişti. Bunu, eserlerin giriş sayfalarında yer alan yazılar gösteriyor." dedi.

Sergilenen eserler arasında SSCB döneminde kapatılan camilerden getirilmiş Kur'anlar da yer alıyor. Bazı el yazması Kur'anlar etnografya seferleri sırasında toplandı, bazıları 1920-1930'lu yıllarda halktan satın alındı. Kur'an koleksiyonuna hâlâ eserler gelmeye devam ediyor.

Alpaşkına, "Burada yer alan metinler kolayca okunuyor, bu 18. yüzyıl mürekkebinin kalitesini gösteriyor. Gerçek kaligrafi ustası, her iki elle yazabilme yeteneğiyle farklılaşıyor." dedi.

Kur'anların yapımında deri, kumaş, altın ve gümüşten kabartma resimleri kullanılmış. Ciltler adeta bir sanat eseri. Kur'anlarda eskiden arka fonlar minyatürlerle, sıvı altın ve sıvı gümüş kullanılan renkli mürekkeple süslenirdi. Sergide ayrıca tefsir ve hadisler de yer alıyor.

Alpaşkına, "Sergimizde Müslüman Dünyasında tartışılmaz otorite olan imam El Buhari'nin ünlü Muhtasar Sahih dermesi yer alıyor. Hadis ve tefsirlerin Zincirli Medrese kütüphanesinden ve Han Kütüphanesi'nden geldi. Bunu, han mühürleri gösteriyor. Ziyaretçilerimiz bu mühürleri kitapların sayfalarında görebilir." dedi.

QHA

Dr. Ahmed İhsan Qırımlı Edebiyat Qonqursı Qaideleri

Dr. Ahmed İhsan Qırımlı Edebiyat Qonqursı 2012 senesi için ikâye saasında tertip etilğendir. Qonqursniñ qaideleri asttaki kibidir :

1- İştiraaçiler 12-29 yaş arasında olmaq kerektir.

a. Eserler,

b. 17-29 yaş arası (doğğan tarihi 01.01.1982-31.12.1994 arası olğan grupp)

c. 12-16 yaş arası (doğğan tarihi 01.01.1995-31.12.1999 arası olğan grupp)

Olaqa eki ayrı kategoriyada olacaqtır.

2- Eserlerniñ, Qırımtatar Milliy Qurultayı tarafından qabul etilgen latin urufatinen qırımtatarca yazılması şarttır.

3- Yiberilecek eser yaqi eserler, daa evel iç bir yerde ve iç bir usulneñ neşir etilmemek kerektir.

4- Qonqursqa pek çoq sayıda eserneñ iştirak etmek mümkündür.

5- Tertip etken teşkilâtlarniñ İdare Eyeti azaları, Yuqarı Şura azaları, qonqurs qomissiyası azalarıneñ bu kişilerniñ qorantalarındañ oğlan kişiler qonqursqa iştirak etip olamazlar.

6- Yiberilecek eser, qonqursniñ internet saytında olğan örnek eser qalıpı boyunca azirlenmek kerektir.

7- Muracaatlar internet boyunca elektron poçtanen yapilacaqtır.

8- İştirakçilerniñ eserlerinen beraber passportlarınıñ skanerden çekilgen kopyalarınıñ ve qısqa tercimeiallarıñ (biografiyalarniñ) yibermeleri kerektir.

9- 2012 senesi için qonqursqa soñki muracaat 30 Noyabr (Kasım) 2012 künidir.

10- Tertip etici teşkilâtlar qonqursqa yiberilgen eserlerni ğalibiyet qazanğanına baqmay neşir etüv ususunda tolu aq ve uquqqa saiptir.

11- Qonqursqa birden çoq eser yibergen iştirakçiler tek bir esernen ğalebe qazanabilecektir.

12- Qonqurs mükafatları berilmezden öğüne adları ilân etilgen iştirakçiler Qonqurs Qomissiyası tarafından mûlaqattan keçirilecek, mükâfat qazanğanlar tek mûlaqattan soñ belgilenecektir.

Mukâfatlar

Qonqurs qomissiyası birinci, ikinci, üçüncü ve umüt bergenler laureantlarını belgileyecektir.

17-29 yaş qategoriyası için mukâfatlar:

1.nci yer : 4000 \$

2-nci yer : 2000 \$

3-nci yer : 1000 \$

* Ayrıca qomissiyaniñ seçken 5 dane rağbetlendirici mukâfatı laureantlarına berilecektir.

12-16 yaş qategoriyada qomissiyaniñ seçken beş eser laureantı olaqa er adamğa 200 \$ para mukâfatı berilecektir.

Muracaat: Qonqursqa muracaat usulü elektron poçtanen yapilacaqtır. Başqa usulnen yiberilgen ikayeler qonqursqa qoşulmaycaqtır. Muracaat adresi: muracaat@drkirimli.org

Eserler, astta yazılğan usulnen MS Word 2003 formatineñ (*.doc), Times New Roman yazuv şeklinde, 12 punto büyüklüğü ve 1,5 satır mesafesineñ azirlenmeli. Qapaqta oğlan eser adı, ad soyad, doğğan tarihi, cep telefonu, adres, elektron potça adresi, mektep/ze-naat kibi malûmatlar bir tamam toldurulmalıdır. Eserler qapaqnen birlikte eñ çoq 15 saife olacaqtır.

QIRIM TATARCA ÖĞRENEMİZ

1 ders

Merhaba

ELİFBE

• Qırım elifbesinde 31 arif bar:

Aa (a), Bb (be), Cc (ce), Çç (çe), Dd (de), Ee (e), Ff (fe), Gg (ge), Ğğ (ğı), Hh (he), Iı (i) İi (i), Jj (je), Kk (ke), Qq (qı), Ll (le), Mm (me), Nn (ne), Ññ (ñe), Oo (o), Öö (ö), Pp (pe), Rr (re), Ss (se), Şş (şe), Tt (te), Uu (u), Üü (ü), Vv (ve), Yy (ye), Zz (ze).

Sözler

Meraba
Selâm
Selam aleykum.
Aleyküm selâm
Sabalar hayır
Hoş keldiñiz
Hoş sefağa keldiñiz
Sizni körgen bey olsun!
Saba şerifiñiz hayırlı olsun
Aqşam şerifiñiz hayırlı olsun
Künüñiz aydın olsun
Geceñiz hayır
Hayırğa qarşı
Korüşkence.
Sağlıqnen qal.
Sağlıqnen bar.

Tanişuv

Ayşe: Meraba, menim adım Ayşe.
Ali: Meraba, menim adım Ali.
Ayşe: Siznen tanışqanıma çoq memnun oldım.
Ali: Men de memnun oldım.
Ayşe: Sağlıqnen qal, Ali.
Ali: Sağlınen bar, Ayşe.
Ayşe: Korüşkence.
Ali: Korüşkence.

Korüşüv

a) Fatime: Selam aleykum
Osman: Aleykum selam.
Fatime: Nasılsın?
Osman: Sağ ol, yahşım. Sen nasılsın?
Fatime: Men de Allaha şükür, yahşım.
Osman: Sağlıqnen qal, Fatime.

Fatime: Sağlıqnen bar, Osman.

b) Meryem: Selâm aleyküm, Ayşe tize!
Ayşe tize: Aleyküm selâm, qızım!
Meryem: Sağlığıñız nasıl?
Ayşe tize: Bir qarar, sağ ol. Sizde ne bar, ne yoq?
Meryem: Bizde tınçlıq-amanlıq.
Ayşe tize: Evdekilerge menden selâm et!
Meryem: Aleyküm selâm. Sağ oluñız.
c) Refat: Meraba, Asiye.
Asiye: Meraba, Refat.
Refat: İşleriñ nasıl?
Asiye: Sağ ol, bir yoruq. Özüñ nasılsıñ?
Refat: Menim de er şeyim yahşı.
Asiye: Sağlıqnen bar.
Refat: Sağlıqnen qal.

Telefon qonuşması.

Ana: Alo!
Qızı: Saba şerefleri hayırlı olsun, anaçığım.
Ana: Sağ ol qızım, sana da.
Qızı: Nasılsıñız anam? Sağlığıñız nasıl?
Ana: Yahşım, balam. Sen nasılsın?
Qızı: Men de yahşım. Babam nasıl?
Ana: Baban da yahşı.
Qızı: Sizni sağındım, şu sebepten telefon açayım dedim.
Ana: Sağ ol, qızım, biz de seni pek sağındıq.
Qızı: Sağlıqnen qal, anaçığım.
Ana: Sağlıqnen bar, balam.

Musafir.

Dilaver: Selam aleyküm.
Sultaniye: Aleykum selam. Hoş keldiñiz. Buyurun.
Dilaver: Sağ oluñız. İbrayım evdemi?
Sultaniye: Eye evde. Keçiñiz.
İbrayım: Hoş sefa keldin Dilaver. Otur.
Dilaver: Sağol İbraim. İşleriñ nasıl?
İbraim: Bir coruq. Sende ne qaber?
Dilaver: Mende de tınçlıq-amanlıq.
İbraim: Kelgeniñ içün çoq sağ ol.
Dilaver: Siz de sağ oluñız. Bizge de keliñiz.
İbraim. Qısmet etse, kelirmiz. Sağlıqnen qalıñız.
Dilaver: Sağlıqnen bar.

Laqırdı sözlüğü.

Türkçe	Qırımtatarca
SELAMLAŞUV (T.T.selamlaşma)	
Selamün aleyküm	Selam aleykum!
Aleyküm selam	Aleykum selam!
Merhaba	Meraba (ñiz)!
Selam	Selam!
Günaydın	Saba şerifleriñiz hayırlı olsun!
İyi akşamlar	Aqşam şerifleriñiz hayırlı olsun!
Hoşgeldiniz	Hoş keldiñiz!
SAĞLIQLAŞUV (T.T.vedalaşma)	
Sağlıcakla kal	1. Sağlıqnen qal(iñiz)
Sağ salım git	2. Sağlıqnen bar(iñiz)
Hadi görüşürüz	Aydi, sağlıqnen qal
Elveda	Elvida
Görüşürüz	Körüşkence
Yarın görüşürz	Yarınğace
İyi geceler (hayırlı geceler)	1.Geceler (geceñiz) hayır
İyi geceler	2. Hayırğa qarşı
Oğurlu olsun	Oğurlı yollar (olsun)
Bizden selam söyleyin	Bizden (Alımge) selam etiñiz!
Aleyküm selam	Aleykum selam.
Bizi unutmayın	Bizni unutmañız!
Telefon açın(edin)	Telefon etiñiz!
TANIŞUV (T.T. tanışma)	
Gelin tanışalım	Keliñiz, tanış olayıq (tanışayıq)
Sizinle tanışabilir miyim?	Siznen tanış olmağa mümkünmi?
Rica etsem, beni (Emirali ile)	Rica etem, meni (Emiralinen)
tanıştırır mısınız?	tanış etersinizmi?
Memnuniyetle tanışırım	Memnuniyetnen tanış olurım
Bağışlayın, isminiz ne?	Bağışlañız, adıñız ne?
Benim ismim Enver	Menim adım Enver

Sizi arkadaşımla tanıştırmak	Sizni arqadaşımnen tanış etmege
istiyorum	isteyim
Sizi arkadaşımla tanıştırmak mümkün mü?	Sizni arqadaşımnen tanış etmege mümkünmi?
KÖRÜŞÜV (T.T.görüşme)	
Görüşmemiz ne iyi oldu!	Körüşkenimiz ne de yahşı oldu!
Sizi görmeyeli yüz yıl oldu	Sizni körmegenim yüz yıl oldu
Nasılsınız?	Nasılsıñ (iz)?
İyi misiniz?	Yahşısıñ(iz)mi?
Allah'a şükür, iyiyim	Şükür Allağa, yahşım.
Ne var ne yok?	Ne bar ne yoq?
Sağlığınız nasıl?	Sağlığıñ(iz) nasıl?
Çocuk çocuk nasıl?	Bala-çağañız nasıl?
Evdekiler nasıl?	Evdekileri nasıl?
Yaşlılarınız nasıl?	Qartlar nasıllar?
İyi	1.Bir karar; 2. bir coruq.
Fena değil.	Yaramay degil.
Şükür, her şey iyi	Şükür, er şey yahşı.
Sağ olun pek iyi	Sağ ol(uñız), pek yahşı.
Ne yenilikler var?	Ne yañılıqlal bar?
Nerede oturuyorsunuz?	Qayda oturasıñ(iz)?
Neyle uğraşıyorsunuz?	Nenen oğraşasın?
Nerde çalışıyorsunuz?	Qayda işleysiñ(iz)?
Ne vakit geldiniz?	Ne vaqt keldiñiz?
İyi geldiniz mi?	Yahşı kelip çıqtıñız mı?
Buyurun! (Geçiniz)	Buyurıñız! (Keçiñiz)

Qırımtatar halq ağız yaratıcılığında.

Latife.

Kiçik ve büyük.

Ahmet aqay rus tilini ogrenmek için şeerge oqumağa kete. Bir talay vaqıttan soñ qayıp kele. Cami ogünde oturğan adamlar yanında toqtala, selamlaşa.

- Ahmet aqay, rus tilini yahşı ogrenip keldiñizmi? – dep soray ondan birisi.

- Pek yahşı olgrendim, - dep cevap bere Ahmet aqay.

- Şu yerde oturğanlardan birisi, yerde yüvurup keteyatqan bir qırmısqanı korip:

- Buña rusça ne deyley? – dep soray.

- Tap oyle ufağına qulaq asmadım, - dep cevap bere Ahmet aqay.

Koylülerden digeri, qarşidan kelgen deveni kosterip:

- Ya buna rusça ne deyley? – dep soray.

- Tap oyle büyüğini de bilip yetiştirilmedim, - dey Ahmet aqay.

Teatr

Ahmet aqay komediya teatrinde otura eken. Toqtamayıp kule bere. Yanındaki seyirci:

- Sanadaki vaqia kulünçli degil de, ne için kule beresiñiz, ya? – dep soray.

Ahmet aqay kulkü için yayılğan dudaqlarını zoren qapıp:

- Ey, qardaşım, para berip kirgen soñ, kulmek kerek... – dep cevap bere ve, - ha-ha-ha-...- etip kule.

Musafirlikten qayıtqanda.

Ahmet aqay qorantasinen qomsu koyden musafirlikten qayta. Yolğa çıqıp, bir faytonnı toqtata da, faytoncudan soray:

- Ozenbaşqace ekimizden qaç kumüş alrısıñ?

- Sizden ve qadınıñızdan bir bucuq kumüş qadar alırım. Balalar ise bedava keterler.

Ahmet aqay memnuniyetliknen balalarını faytonğa oturta da:

- Sizler kete bereñiz. Biz, anañıznen cayav bararmız (fayton – payton)

TEZAYITLAR (tekerleme)

1. Bir dalda eki qartal,	2. Qartbabam qarğanı,
Biri – qart qartal.	Qoradan quvdi,
Biri – yaş qartal.	Qorqudan qart qarğa
Yaş qartal	Qanatın qırdı.
Dal qaçar,	
Qart qartal	3. Aşamalı, içmeli
Dal tartar.	Şaşmalamamalı.

Sözler.

Qart – ihtiyar	Qartbabam – dedem
Yaş – genç	Aşamaq – yemek yemek.
Qaqmaq-silkilemek	Qora - duvar

ATALAR SÖZLERİ

Adaşmaq ayıp degil, adaşqan yölundan qayıtmamaq ayıptır.

Bala yıqıla yıqıla oser.

Ayğa sekirme,aylanıp tüşersiñ!

Dağğa barğan – baltası qalğan, suvğa barğan – qopqası qalğan.

Aytqan saça, diñlegen cıya.

Bağırğandan qorqma, indemegenden qorq!

Ağır işten qaçma, yengiline çapma!

Göñlü açıqniñ qolu açıq, qolu açıqniñ yölu açıq.

Sözler.

Adaşmaq – yanlış yapmaq	Aylanmaq - dönmek
Qayıtmaq – dönmek	Suv - su
Bala – çocuk	Barmaq - gitmek
Yıqılmaq – düşmek	Qopqa - kova
Ösmek – büyümek	Aytmaq –söylemek
Sekirmek – zıplamaq	Cıymaq - toplamak
İndemegen - konuşmayan	Yengil – hafif, zor olmayan
Ağır iş – zor iş	Qol – el

Toydemir Köyü Kırım Hatıra Ormanı Geleneksel Tepreç Şenliği

Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği Genel Merkezi ile Toydemir Köyü Muhtarlığının Birlikte Organize ettiği "Kırım Hatıra Ormanı Geleneksel Tepreç Şenliği"nin 7.ncisi 03 Haziran 2012 Pazar günü Polatlı Toydemir köyünde şimdiye kadar görülmemiş bir kalabalık eşliğinde büyük bir coşku ile kutlandı. Şenlik Saygı Duruşu, İstiklal Marşı ve Ant Etkenmen söylenmesi ile başladı. Daha sonra Toydemir köyü imamı sayın B.Hüseyin PARLAK'ın okuduğu Kur'an-ı Kerim'in ardından Polatlı Müftüsü Mehmet MUSLU Tepreç duasını yaptı. Vecdi ÖZGEY'in yaptığı açılış konuşmasının ardından köy muhtarı Hilmi COŞKUN gelen misafirlere hoş geldiniz dedi. Daha sonra günün anlam ve önemini belirten konuşmayı Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği Genel Başkanı Tuncer KALKAY yaptılar. Ardından Kırım Vakıf Başkanı sayın Murtaza ESENKAL söz aldı. Toydemir Köyü Tepreç şenliğine ilk defa katılan Belediye başkanı Yakup ÇELİK ise yaptığı konuşmada Kırım Hatıra Ormanı'nda bu zamana kadar yapılan faaliyetlerin çok güzel ve önemli olduğunu belirterek, bu faaliyetlere Polatlı belediyesi olarak bir adet malzeme deposu ve mescit yaparak katkıda bulunacakları sözünü verdi. Son olarak Polatlı Kaymakamı Gürsoy Osman BİLGİN Kırım Hatıra Ormanı'nın önemini izleyicilere detaylı olarak anlattı. Bu yıl Kaymakamlık olarak Kırım Hatıra Ormanı içinde bulunan su depoları ile bay-bayan tuvaletlerinin koruma altına

alındığını ve Kırım Hatıra Ormanı'nın onbeş dönüm daha büyütülerek tel örgü içine alınması işlemini yaptırarak katkıda bulduklarını beyan ettiler. Bilahare Tepreç Şenliğinin geleneksel Kalakay Tıgırtması yapıldı. Daha sonra sahneye Kırım Derneği Genel Merkezi Halk Dansları Ekibi çıktı. İzleyenleri Büyüleyen Kırım ezgileri eşliğinde sergiledikleri danslar büyük ilgi topladı. Ardından sahneye Kırimdan gelerek bizlere çok güzel bir gün yaşatan Sayın Dilaver OSMAN çıktı. Kırimlı sanatçı söylediği yırlarla izleyicileri coşturdu. Geleneklerimizden olan Horoz telleme ve şırak telleme gösterisi sonrasında Kırim'ın Tamila ABIBU-LAYEVA'nın birbirinden güzel yırları kulaklarımızın pasını sildi. Son olarak Gebze Şubemiz gençleri ise gerçekten görülme-ye değerdi.

2.MARMARA TEPREÇİ

Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği GEBZE Şubesi'nin düzenlemiş olduğu 2. Marmara Tepreç 09.Haziran. 2012 günü yapıldı. Ankara, Bursa, Eskişehir, Yalova, Kocaeli, Balıkesir, Tekirdağ Emiryakup, Sakarya Dernek başkanlarının da katılmış olduğu tepreç şenliği büyük bir birlik ve beraberlik içerisinde geçti. Kırım Tatar yırları ve halk oyunları eşliğinde konuklar doyumsuz güzellikte bir gün yaşadılar.

Gölbaşı Belediyesinin geleneksel olarak düzenlediği "Uluslar arası Göller Andezit ve Sevgi Çiçeği Festivali"nin 2. Gününde Kırimlı sanatçılar sahne aldılar. 12 Haziran 2012 Cumartesi akşamı Emine MUSTAFA'nın yırları ile şenlenen konser alanında "Kırım Ansambli" dansçılarının sergiledikleri Kırım Halk Dansları'ndan örnekler seyircilerden büyük alkış aldı.

İlk

KIRIM TATAR

Sinema Filmi

Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) ülkelerinde tanınan Kırım Tatar sinema yönetmeni Ahtem Seyitablayev, Stalin'in Kırım Tatar halkına karşı gerçekleştirdiği soykırımı anlatan "Kaytarma" (Dönüş) adlı televizyon filmini çekecek.

Seyitablayev filmin, 8. Hava Ordusu kadrosunda Kırım'ı Nazilerden kurtaran ve aynı ordunun kadrosunda 9 Mayıs 1944'te Akyar (Sivastopol)'ı Nazilerden kurtaran ve 2 kez SSCB Kahramanı olan avcı pilot Amethan Sultan'ın kaderi üzerinde kurulduğunu söyledi. Kırım Tatarı bir pilot Kırım'ın Nazilerden kurtarılmasında önemli bir rol üstlenirken öte yanda 18 Mayıs 1944 tarihinde saat 04.00'te Stalin'in emri ile Amethan Sultan'ın da mensubu olduğu Kırım Tatar halkı, hainlikle itham edilerek sürgün edilmeye başlamıştı.

Yönetmen Ahtem Seyitablayev, zn.ua'ya yaptığı açıklamada "Bu film benim halkımın trajik sayfası hakkında olacak. Filmin temelinde, 8.Hava Ordusu kadrosunda Kırım'ı Nazilerden kurtaran ve bu ordu ile birlikte 9 Mayıs 1944'te Akyar'ı Alman Nazilerden kurtaran 2 kez SSCB Kahramanı olan, avcı pilot Amethan Sultan'ın kaderi yer alacak. Amethan Sultan'ın yer aldığı alay komutanı onun Alupka doğumlu olduğunu bildiği için Amethan Sultan'a kısa süreli bir tatil izni vermişti. Ancak 18 Mayıs 1944 tarihinde saat 04.00'te Nazilerle işbirliği yaptığı suçlamasıyla Stalin'in emri üzerine Kırım Tatar halkının sürgünü başlamıştı."

"Kırım Tatarları, topyekûn olarak bir gecede hayvan vagonlarına doldurularak sürgün edilmişti. Yolda halkın yüzde 40'ü öldü. Sovyet istatistik verilerine göre sürgü-

nün gerçekleştirildiği anda yaşı 18'den büyük tüm Kırım Tatar erkekleri Kızıl Orduda askerlik yapıp vatanını koruyordu. Öte yandan onların anneleri, kız kardeşleri, kızları, babaları, nineleri ve dedeleri hayvan vagonlarına bindirilerek Orta Asya'ya, Ural Dağlarına sürgün ediliyordu. Film bunun hakkında olacak." dedi.

Ahtem Seyitablayev, çekimlerin Temmuz ayında başlayacağını ve Eylülde biteceğini söyledi. Seyitablayev, filmin bütçesinin 2,5 milyon dolar olacağını kaydetti. Yönetmen, bu parayı ismini açıklamadığı zengin bir Kırım Tatar işadamının vereceğini söyledi. Bu para çekimlerde kullanılacak kostüm, silah, teknik araç, tren, araba, uçakların kullanımıyla tarihi olayların sahneleninin hazırlanmasında kullanılacak. Çekimler Alupka, Bahçesaray bölgesi ve Sudak'ta yapılacak.

Seyitablayev, filmin adı ile ilgili olarak şunları söyledi: Filmin adı "Kaytarma". Kırım Tatarca'da "Dönüş" anlamına geliyor. Aynı zamanda bu kelime, en önemli Kırım Tatar halk dansının adıdır. Bu, kadın ve erkeğin çift şekilde yaptığı danstır. Bu oyunda kendi dönüşleri, rondoları var. Benim için bu ad, belli bir öykünün kısa öyküsünü yansıtıyor. Yan, sadece kötü şeyler değil, iyi şeyler de geri dönüyor." dedi.

Seyitablayev, "Filmimizin bütün dünyada çok sayıdaki Kırım Tatarı tarafından seyredilmesini hayal ediyorum." dedi.

Ankara'da Rüstem Memet Rüzgarı

Altındağ Belediyesinin Hamamönü'ndeki tarihi Kabakçı Konağı'nda Derneğimiz Genel Merkezi'nin her ay düzenlediği etkinliklerden Mart ayındaki "Kırım Tatar Müzik Dinletisinin" konuğu Meşhur Kırım Tatar Sanatçısı Rüstem Memet oldu.

Tarihi Kabakçı konağında 15 Mart 2012 tarihinde tertip edilen programa konuk olan Kırım Tatar Sanatçısı Rüstem Memet Kırım Tatar Müziği ile ilgili yaptığı sohbetle birlikte sergilediği Kırım Tatar yırları coşku ile izlendi.

Rüstem Memet, Salgır Boyu, Doğgan Yerim, Şompol, Karadeniz, Gider İsen, Ay Yarık Gecesinde, Baydarava Gülü, Seydosman, Toy adlı yırlarının yanında Remzi Burnaş, Aşık Ömer ve Şakir Selim'in şiirlerinden örnekler sundu.

Engin Kırım Tatar müzik bilgisi yanında candan ve sempatik tavırlarıyla toplantıya katılanların gönlünde önemli bir edinen Rüstem Memet, şarkıların ve yırların bir milletin dili olduğunu, dilini kaybeden milletlerin de yaşamasının mümkün olmadığını anlattı.

Hayatını Kırım Tatar müziğine adayan, ailesi ile birlikte köklü bir Kırım Tatar Müzik geçmişi olan, Sürgünlük yerlerinde de Kırım Tatar Müziğinin yaşaması için mücadeleye veren Rüstem Memet'e Derneğimiz tarafından bir de sürpriz kutlama yapıldı.

Vatan Kırım'da Akmesic'te "Kırım Tatar Tiyatrosu"nda 5 Nisan 2012 tarihinde 70. Yaş Jubilesi için adına bir program düzenlenen Rüstem Memet'e Derneğimiz ve Yönetim Kurulumuz tarafından 70. Yaşını tebrik eden ve Kırım Tatar Müziğine yaptığı katkıları nedeniyle şükranlarımızı bildiren bir plaket verildi.

Genel Başkanımız Tuncer Kalkay, plaketin takdiminde, Rüstem Memet'in her yönüyle Kırım Tatar halkını simgelediğini, 1944 yılında Kırım Tatarlarına uygulanan topyekün Sürgünü de bizzat yaşayan Memet'in, yok olmak için halkı gibi medeniyetine bütün gücüyle sahip çıktığını, Rüstem Memet'ler sayesinde Kırım'ın tekrar Vatan yapılabildiğini vurguladı.

TRT tarafından da kaydedilen program boyunca icra edilen yırlar, gerek hüznü gerekse neşeli anların yaşanmasını sağladı.

Cemil Karikov ve Asiyeye Sale Hamamönü Kabakçı Konağı'nda

Kırım Tatar Bestekarı Cemil Karikov ve Kırım'ın "Nazik Sesli" yırcısı Asiyeye Sale'nin konuk olduğu "Kırım Tatar Müzik Sohbeti ve Dinletisi" 12 Nisan 2012 tarihinde Ankara Hamamönü'ndeki Tarihi Kabakçı Konağında saat 19.00'da gerçekleştirildi.

Kırım Hanlığı zamanından beri unutulmaya başlayan Kırım Tatar Halk Müziğini yeniden ortaya çıkarmak ve geliştirmek için, yöneticisi olduğu "Makam Ansambli" ile birlikte çok değerli çalışmalara imza atan Cemil Karikov program boyunca hem sohbeti hem de piyanoda icra ettiği eserleri ile güçlü bir performans sergiledi. Kırım Tatar Müziğinin çok köklü bir geçmişi olduğunu vurgulayan Karikov, bu müziğin korunması ve yaşatılması için herkesin üzerine düşeni yapması gerektiğini, en azından kayda alınması yolunda herkesin yapabileceği bir şeyleri olduğunu belirtti.

Kırım'ın sevimli sanatçısı Asiyeye Sale de programda Kırım Tatar halk yırlarından örnekler sergiledi. Cemil

Karikov'un piyano ile eşlik ettiği Asiyeye Sale'nin seslendirdiği Kırım Tatar yırları, katılımcılara unutulmaz dakikalar yaşattı.

Derneğimiz Genel Merkezi tarafından halka açık olarak tertip edilen "Kırım Tatar Müzik Sohbeti ve Dinletisi" yoğun ilgi ile takip edildi.

Afize Kasara'nın Sesinden Kırım Tatar İlahileri

Kırım Tatar ses sanatçısı Afize Kasara'nın konuk olduğu "Kırım Tatar İlahileri ve Müzik Akşamı" 24 Mayıs 2012 tarihinde Hamamönü'ndeki Tarihi Kabakçı Konağında gerçekleştirildi.

Derneğimiz Genel Merkezi tarafından her ay periyodik olarak Tarihi Kabakçı Konağında tertip edilen "Kırım Tatar Edebiyat Söyleşileri ve Müzik Dinletileri" kapsamında 2011-2012 döneminin son programı olan "Kırım Tatar İlahileri ve Müzik Akşamı"nda Afize Kasara tarafından icra edilen İlahiler ve yırlar çok beğenildi.

Afize Kasara, "Şu Cennetnin İrmakları", "Cennetten Çıktı Adem" ilahileri ile birlikte "Kel Rüstemim", "Eki Kiyik Yırlandı", "Ah Yılan Kara Yılan", "Ey Güzel Kırım", "O Közlerin Yaktı Meni", "Yeşil Kiysem", "Verdin de mana Bir Top Gül", "Ay Oglan Tatarmısın", "Yüksek Minare", "Avcımısın Ey Kız", "Yagma Yagmur Esmeye Rüzgar" yırlarını icra etti.

Program konuklarımızdan Kırım Mühendislik ve Pedagoji Üniversitesi Kırım Tatar ve Türk Filolojisi Fakültesi öğretim üyesi Dr. Enise Abibulla da, Fakültelerinin Kırım Tatar Dili çalışmaları hakkında bilgi verdi. Abibulla, "Kırım Tatar Dilinin İmla Kaideleri" adlı kitabı Kırım Tatarcasında ve Latin Alfabesinde bastırarak milli mekteplere dağıttıklarını ifade etti.

"Kırım Tatar Dilinin İmla Kaideleri" adlı kitaba sponsorluk yapan Derneğimize de teşekkür eden Enise Abibulla, seramik sanatçısı Skibin tarafından yapılan, Tarak Tamga ile işlenmiş seramik tabağı Genel Başkanımız Tuncer Kalkay'a takdim etti. Genel Başkanımız Tuncer Kalkay, Derneğimizin en önemli görevlerinden birinin de Kırım Tatarca yaşatılması olduğunu, bu nedenle kitaba sponsor olduklarını, böyle bir eserin hayat bulmasında büyük emeği geçen Kırım Mühendislik ve Pedagoji Üniversitesi Kırım Tatar Ve Türk Filolojisi Fakültesinin idarecilerine teşekkürlerini bildirdi.

Türkiye’de Yaşayan Bir Kırım Tatarı’nın Kırım’daki İlk Sergisi

Türkiye’de yaşayan Kırım Tatarlarından ressam Neşe Banu Kırım’da ilk kez sergi açtı.

Türkiye’de yaşayan Kırım Tatarlarından ressam Neşe Banu Kırım’da ilk kez sergi açtı.

Akmescit Ressamlar Evi binasında yapılan ve 134 resmin yer aldığı sergi 29-31 Mayıs tarihleri arasında ziyaret edilebildi. Neşe Banu Argadal İstanbul’da doğdu, ancak dedeleri Bahçesaraylı. Serginin organizasyonunda Kırım Tatar Ressamlar Birliği yardımcı oldu. Neşe Banu Argadal, “Ben Kırım Tatar ressamı İrfan Nafiyev ile tanıştım. Nafiyev, benim ressam olduğumu üstelik Kırım Tatarı olduğumu öğrenince, ki benim dedelerim Bahçesaraylıdır, beni bu sergiye davet etti.. Sergi için bana büyük salon ayrıldı. Bu benim için büyük şeref, çünkü ben Kırım’da, Akmescit’teyim ve dedelerimi bir kez daha anıyorum.” dedi.

Neşe Banu Argadal, kendisine Kırım’da bulunma imkânını veren konsolosa da teşekkürlerini bildirdi.

Neşe Argadal, yaptığı resimlerle ilgili olarak da şunları söyledi: “Çalışmalarımnda çiçek konusu, uyum ve güzellik fikri yer alıyor. Ben, çiçekler yardımıyla insanlara yüreğimden gelen sevgimi aktarıyorum.”

Kırım Tatar Ressamlar Birliği Başkanı, Ukrayna Milli Ressamlar Birliği üyesi İrfan Nafiyev, “Neşe Banu’nun eserleri spontane ve ilgi çekici. O, eserlerini farklı format ve ölçülerde yapıyor. Özel sergiler düzenlemek için çok sık yabancı ülkelere gidiyor. Banu’yu Avusturya, Almanya, İtalya ve Fransa’da bulunan Avrupa galerileri de davet ediyorlar. O, yılda yaklaşık 10 sergi düzenliyor. Atalarının memleketi Kırım’ı ziyaret ettikten sonra yeni fikirler aklına gelecek. Umarım, bundan sonraki çalışmalar için faydalı olacak çok şey kazanmıştır.” dedi.

İrfan Nafiyev, Neşe Banu’ya başarılar diledi ve bundan sonra vatani Kırım’a daha sık gelmesi ümidini ifade etti.

Genel Merkez

Mavi Kapak

Topluyor

Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği Genel Merkezi, mavi su şişesi kapakları toplayarak, bu kampanyaya destek veren sponsorlardan aldığı 1 tekerlekli sandalye ve 2 adet yengeç olarak tabir edilen özürülülerin kullandığı tutacak aletlerini Kırım’a gönderecek.

Engellilerin yaşamını kolaylaştırmak için son 2-3 yıldır Türkiye çapında yapılan Mavi Kapak Toplama Kampanyasının sponsorları, toplanan her 250 kilo plastik şişe kapağı karşılığında bir tekerlekli sandalye bağışlıyor. Kırım’daki engellileri düşünerek bir sosyal sorumluluk projesi hayata geçiren ve bu kampanyaya katılan Kırım Derneği Genel Merkezi, Dünya Engellileri ve Dostları Derneği ile ortak çalışma yaparak yüzlerce kilo kapak topladı.

Dünya Engellileri ve Dostları Dernek Başkanı Nedim Kılıç ve dernek yöneticileri Kırım Derneği Genel Merkezine gelerek tekerlekli sandalye ve yengeçleri teslim ettiler. Genel Merkez Genel Sekreteri Oya Deniz Çongar, Kadın Kolları Üyemiz Hülya Aytar ve üyelerimiz tarafından ağırlanan “Dünya Engellileri ve Dostları Derneği” yönetim ve çalışanları arasında bulunan Kırım Tatarlarının da katıldığı toplantıda kampanyanın Kırım’a sağlayacağı faydalar konuşuldu.

Nedim Kılıç daha sonraki aşamada Kırım’da ihtiyaç sahiplerinin tespit edilmesini rica etti. Kırım’a dernek yönetimiyle birlikte giderek tekerlekli sandalye ve aparatları bizzat teslim etmek istediklerini de sözlere ekledi. Mavi kapak toplama kampanyası Genel Merkez ve şubeleri kapsayacak şekilde devam ediyor. Hedef daha fazla tekerlekli sandalyeyi Kırım’daki ihtiyaç sahiplerine yollayabilmek.

Aksaray'da Hıdrellez

Aksaray'ın Hamidiye kasabasına yerleşen Kırım Tatarlarının düzenlediği ve 6 Mayıs 2012 tarihinde Hamidiye'de yapılan hıdrellez şenlikleri coşkulu bir şekilde kutlandı.

Aksaray Şubemiz tarafından düzenlenen etkinlik, İstiklal Marşı ve Kırım Milli Marşı "Ant Etkenmen" in okunmasının ardından yapılan dualar ile başladı. Aksaray Şube Başkanımız Ahmet Tura, açış konuşmasında, hıdrellez ve tepreci bir arada kutladıklarını belirterek bu yılki şenliğin düzenlenmesinde emeği geçenlere teşekkür ederek, tutulan dileklerin gerçekleşmesi dileğiyle katılanlara hoş vakit geçirmeleri temennisinde bulundu.

Genel Başkanımız Tuncer Kalkay ve Kırım Vakfı Başkanı Murteza Esenkali'nin selamlama ve hayırlama konuşmalarından sonra, Vatan Kırım'da, Latin alfabesi ve Kırım Tatarcası ile yayın hayatını sürdüren "Nenkecan" adlı kadın dergisinin Başyazarı Zera Bekir de Vatan Kırım'dan getirdiği selamları ileterek, Kırım Tatar kadınlarının Kırım Milli hareketindeki yerini kısaca anlatan bir konuşma yaptı.

Şenliğin düzenlenmesinde gerek maddi gerekse manevi olarak büyük emeği geçen Aksaray'daki Kırım

Tatar işadamlarından Mesut Eriş, Vatan Kırım'da her yönü ile sürdürülen var olma mücadelesine kayıtsız kalınmaması gerektiğini belirttiği konuşmasında, kültürümüzün yaşatılmasının önemi vurguladı.

Vatan Kırım'dan gelerek hıdrellez şenliğine ayrı bir renk katan meşhur yircimiz Afize Kasara'nın söylediği Kırım yırları büyük beğeni topladı. Afize Kasara'nın yanında Genel Merkez Halkoyunları Ekibi'nin sergilediği milli oyunlarımızın yarattığı ilgi doruk noktasına çıktığında, meydana gelen şiddetli rüzgarın getirdiği yağmur şenliği beklenenden erken bitmesine neden oldu.

Yalta'da Kırım Tatar Etnografya Merkezi Açıldı

Kırım Tatar Milli Meclisi ve Kırım Vakfı'nın desteğiyle Yalta'nın merkez sokaklarından birisi olan Kievskaya'da "Dereköy" adı verilen bir "Kırım Tatar Etnografya Merkezi" açıldı. Merkez, Kırım Tatar halkının kültürel mirasının saklanması, genç nesille çalışmanın yapılmasını, halk el sanatlarının geliştirilmesini ve meraklılara el sanatlarının öğretilmesini hedefliyor.

Dereköy Kırım Tatar Etnografya Merkezinin açılış törenine Kırım Tatar Milli Meclisi Başkanı, Ukrayna milletvekili Mustafa Abdülcemil Kırımçoğlu, Yalta Belediye Başkan Yardımcısı Yelena Yurçenko, Yalta Belediye Şurası Etnik İlişkiler ve Göç İdaresi Başkanı Zaur Smirnov, Kırım Vakfı Müdürü Rıza Şevkiev, Maarifçi Kırım Tatar Öğretmenler Birliği Başkanı Safure Kacametova katıldı. Etkinliği "Cemile" Kırım Tatar dans topluluğu renklendirdi.

Kırımçoğlu, Yalta'da ilk Kırım Tatar Etnografya Merkezi'nin açılışı nedeniyle program katılımcılarını tebrik etti ve bu merkezin kuruluşuna katkıda bulunan herkese teşekkür etti.

Yalta Belediye Başkan Yardımcısı Yelena Yurçenko, bu merkezi 10 yıldır beklediklerini belirterek "Merkezin açılışı, uzun zamandır beklenen bir olay. Bu merkezin ben belediye başkan yardımcısı olduktan sonra açılması beni çok mutlu etti. Bu merkezin ortak çabalarımızla açılması çok önemlidir." dedi.

Yurçenko, merkez kurarak Yalta'da Kırım Tatar kültürünü yerleştirme fikrini paylaşan herkese teşekkür etti. Sözlerine "Çocuklar buraya gelip dedelerinin başlattığı şeyleri öğrenecekler. Onlar kendi kültürleri, kendi tarihleri içinde tek amaçla yaşayacaklar, bunları nesilden nesile aktaracaklar." Diye devam etti.

Mustafa Abdülcemil Kırımçoğlu ve Yelena Yurçenko, duadan sonra kurdeleyi keserek "Dereköy Kırım Tatar Etnografya Merkezi"nin açılışını gerçekleştirdiler. Merkezin kuruluşunda girişimde bulunan kişilerden birisi olan Zarema Denişa, misafirleri binanın içinde gezdirip merkezin gelecekteki gelişimi ilgili düşüncelerini paylaştı.

Merkez 4 odalı bir binada bulunuyor. Bina, Kırım Tatar eşyalarıyla donatıldı. Merkezde Nuri Yakubov'un resimleri, seramikçi Rüstem Yakubov'un yaptığı ürünler, Rüstem Skibin'in yaptığı süslemelerle bezenmiş tabaklar, Tamara Klyuçkina'nın yaptığı nakışlar sergileniyor.

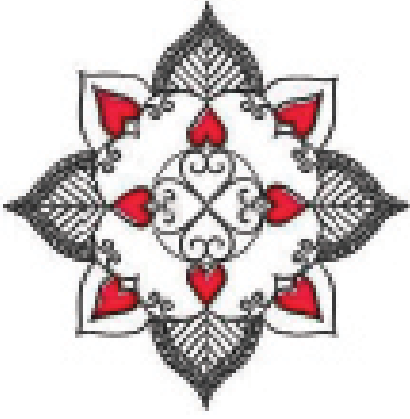
Gelecekte merkezin bir odasında resimler, 2.ve 3.odalarda el sanatları ürünleri, 4.oda da Kırım Tatar halkının dünyası sergilenecek. Bu odada Kırım Tatarlarının tarihteki yaşamını gösteren eşyalar bulunacak.

Zarema Denişa, merkezin ana fikri, Kırımlılara ve yabancı turistlere Kırım Tatar kültürünün tanıtılmasıdır dedi. Denişa, "Yalta'ya çok sayıda turist geliyor. Buraya gelen herkesin Kırım Tatar kültürünü öğrenmesini istiyoruz. Çünkü 2. Dünya Savaşı'ndan önce şehrin toplam nüfusunun yüzde 70'ini Kırım Tatarları oluşturuyordu. Ana hedef, kültürü tanıtmak, eskiden ne ile uğraşıldığını, bunun aşağı yukarı nasıl gerçekleştirildiğini ve bütün bunların günümüzde nasıl yeniden canlandığını göstermektir." dedi.

Eski sanatlar ustası Lilya Abdureşitova, açılış töreninde ebru semineri verdi. Programın sonunda bütün misafirlere çibörek ve Kırım Tatar tatlıları ikram edildi.

Kırım Tatar Nakışları Bayanlar İçin Yeni Bir Meslek Oldu

Karasupazar Yöre Bilimi Müzesinde Kırım Tatar nakış sergisi açıldı. 30 Aralık 2011'de açılan sergide Kırım Tatar halk nakış kurslarından mezun olan 17 işsiz kadının yaptığı eserler yer aldı.

Akmescit'te bulunan Sivil Toplum Kurumu teşkilatının Karasupazar Belediye Şurası, Uluslararası Kalkınma Vakfı ve Karasupazar İstihdam Merkezi'nin desteğiyle düzenlediği kurslarda işsiz bayanlara yerel pazarda talebi olan yeni bir meslek öğretildi.

Kurslar 8 ay devam etti. Kadınlar Bahçesaraylı usta Halide Kıpçak'ın yönetiminde nakış işini öğrendiler. Eğitim süreci sırasında kadınlar tek taraflı altın veya gümüş iplerle yapılan makamlama tekniği ile iki taraflı düz nakış şeklinde olan Kırım Tatar işleme tekniklerini de benimsediler.

Kırım Tatar halk nakışı kurslarına Kırım Tatarlarının yanı sıra Natalya Gubskaya, İrina Radçenko, Yekaterina Kokovskaya, Lyudmila Kokovskaya gibi Rus kadınlar da katıldı.

Sergiyi Karasupazar Belediye Başkanı Albert Kangiyev açtı. Kangiyev, projenin şehrin kalkınma projesine uygun olduğunu, kursların şehirde turizmin gelişimi yönündeki ilk adım olduğunu kaydetti.

Sivil Toplum Kurumu başkanı Rüstem Ablatif, insanların yaşam düzeyinin iyileştirilmesinin yanı sıra Karasupazar'ın bir esnafçılık merkezi olarak kalkınmasına yönelik bu projenin hayata geçirilmesinin şehrin idaresinin desteği olmadan imkansız olacağını dile getirdi.

Doğum, Düğün, Taziye

Genel Merkez Gençlik Komisyonu eski üyesi Dilâra KARAŞAY ve İslâm KARAŞAY'ın 24 Mayıs 2012'de Adile adını verdikleri bir kız çocukları olmuştur.

Genel Merkez Gençlik Komisyonu eski üyesi, Kırım Haber Ajansı Portal Editörü ve Yayın Yönetmeni Timur BERK ile Niyara KIKOVATSKAY BERK'in 22 Eylül 2011'de Erkin adını verdikleri bir erkek çocukları olmuştur.

Çocuklarımıza Sağlıklı, Başarılı ve Uzun Bir Ömür Dileriz.

Genel Merkez Gençlik Komisyonu eski üyesi Ceren SÖNMEZ ile Erman AFFAK 26 Haziran 2012 tarihinde evlenmiştir.

Kırım Haber Ajansı Rusça Haber Editörü Dilâra TABAK ile AYDER AKHTEM 23 Haziran 2012 tarihinde evlenmiştir.

Genç Çiftlere Ömür Boyu Mutluluklar Dileriz.

Yıldız Holding ve Ülker'in kurucusu tanınmış Kırım Tatar işadamı Sabri ÜLKER 12 Haziran 2012 tarihinde vefat etmiştir.

Kırım Tatar milli hareketi aktivisti Fikret HALİL 11 Nisan 2012 tarihinde vefat etmiştir.

İzmir Kırım Türkleri ve Yardımlaşma Derneği üyesi, Ege Üniversitesi Fizik Tedavi Bölümü emekli öğretim üyesi Prof. Dr. Fikret CÜREKLİBATIR 4 Nisan 2012 tarihinde vefat etmiştir.

İsmail GASPIRALI'nın kızı Şefika GASPIRALI'nın torunu olan tanınmış tiyatro sanatçısı ve şair Demir GÖKGÖL 22 Mart 2012 tarihinde vefat etmiştir.

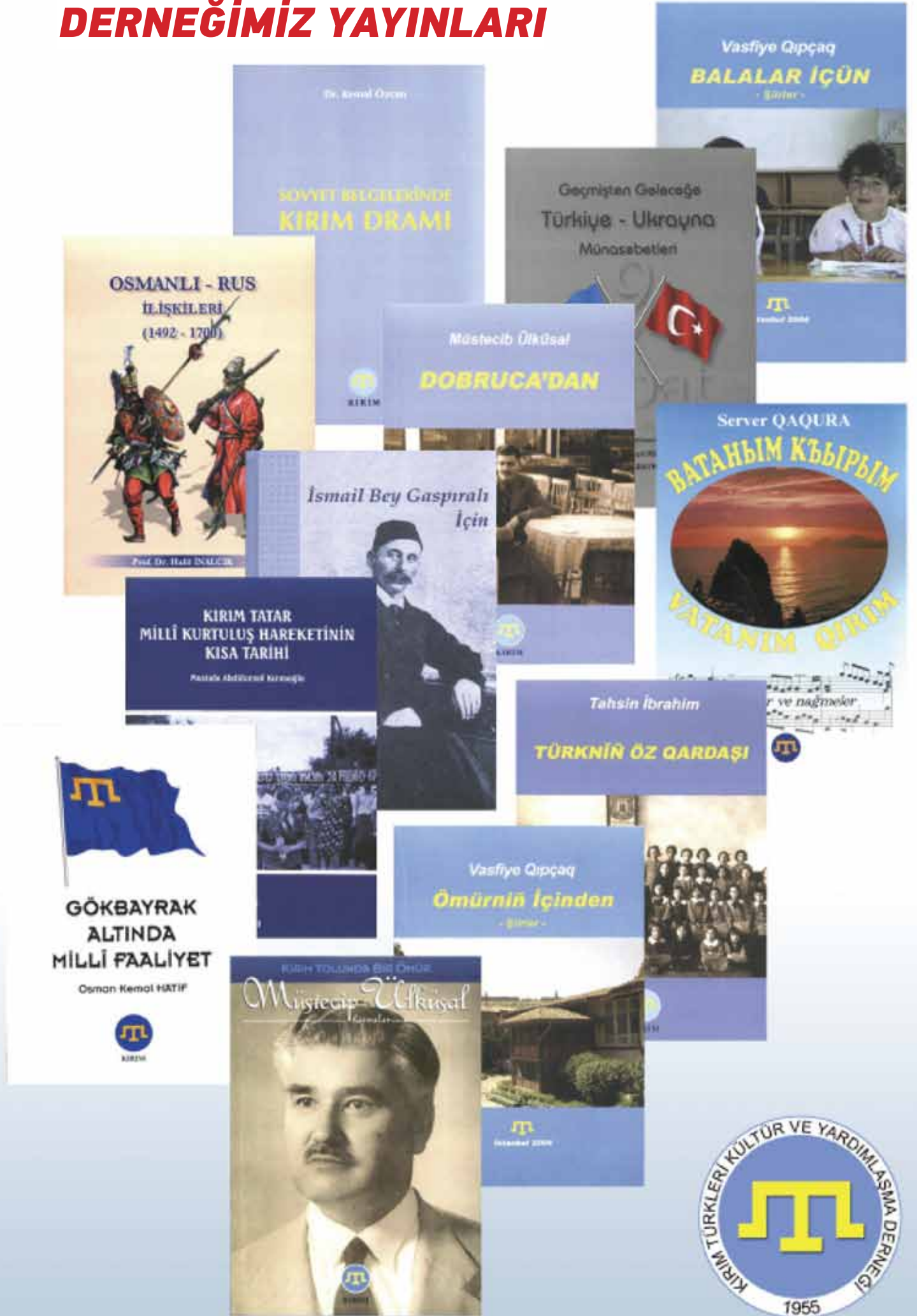
Kırım Tatar milli hareketinin aktivisti Veciye KAŞKA'nın eşi ve tanınmış Kırım Tatar milli hareketi aktivisti Bekir KAŞKA 5 Mart 2012 tarihinde vefat etmiştir.

Kırım Tatar milli hareketi aktivisti, Kırım Tatar Milli Kurultayı eski delege, Kurultay Denetim Komisyonu üyesi tanınmış Kırım Tatar tarihçisi ve yörebilimcisi Refat KURTIY 2 Mart 2012 tarihinde vefat etmiştir.

Kırım Radyo Komitesi ve Kırım gazetesi eski yazarı, Ukrayna Milli Yazarlar Birliği üyesi tanınmış tiyatro oyunu yazarı Rüstem MÜYEDİN 24 Ocak 2012 tarihinde vefat etmiştir.

Merhum/Merhumeye Allah'tan Rahmet Ailesine ve Yakınlarına Başsağlığı Dileriz.

DERNEĞİMİZ YAYINLARI

« Kırım'da Hidrellez / 5 Mayıs 2012 »